

24. Lastensuojelutoimi¹⁾

Yleistä

Lastensuojelutoimeen liitettiin kertomusvuoden alussa elatusavun ennakosta ja avioliittolain muuttamisesta annettujen lakien täytäntöönpano kaupunginhallituksen päätöksellä, sosiaaliohjesääntöä siinä vaiheessa muuttamatta. Elatusavun ennakollain täytäntöönpano antoi varsinkin vuoden alkupuolella lastensuojeluviraston elatusaputoimistolle huomattavasti lisätyötä, mutta alkuruuhkasta selviydyttiin syksyyn mennessä, minkä jälkeen toiminta on jatkunut normaalina. Myönnettyjen ennakkojen määrä oli huomattavasti ennakolta arvioitua pienempi, sillä selvästi voitiin havaita myös lain elatusmaksujen perintää tehostava vaikutus. Toiminnallisesti voidaan muussa suhteessa pitää kertomusvuotta normaalina.

Lastensuojelulautakunta kiinnitti eräissä aloitteissaan ja toimenpiteissään huomiota uusien työmuotojen suunnitteluun. Tässä tarkoituksessa lautakunta teki mm. esityksen komitean asettamisesta harkitsemaan keinoja nuorisorikollisuuden ehkäisemiseksi. Kaupunginhallitus asettikin 5.3. komitean, joka sittemmin jatkoi työtään nimellä Nuorisokomitea. Samaten asetettiin 8.10. komitea laatimaan selvitys kaupungin sosiaalihuollon hallinnossa tarpeelliseksi osottautuvista muutoksista». Tämäkin eli Sosiaaliorganisaatiokomitea jatkoi edelleen työtään. Kertomusvuonna laadittiin kaupunginhallituksen pyynnöstä lastensuojelutoimen taloussuunnitelma seuraavaksi kymmenvuotiskaudeksi. Tässä suunnitelmassa pyrittiin selvittämään lähivuosien kehityssuunta ja kiinnitettiin erityistä huomiota avohuollon työmuotojen kehittämiseen.

Kertomusvuoden aikana valmistui kaupunginhallituksen 18.10.1963 asettaman Lastenkotien sijoituskomitean mietintö. Komitea totesi mm., että laitospaikkojen tarpeen tyydyttämiseksi olisi erittäin kiireellisesti eli v. 1968 mennessä järjestettävä 276 lasten- ja nuorisohuoltolaitospaikkaa sekä 80 päivähuoltolapaikkaa. Mietintöön sisältyi ehdotuksia useiden tarkoitukseen osotettujen tonttien varaamisesta uusia laitoksia varten. Komitean mietinnön käsittely siirtyi kaupunginhallituksessa v. 1965.

Laitostoinnin osalta todettakoon, että Sofianlehdon vastaanottokodin perusteelliset muutos- ja perusparannustyöt saatiin B-talon osalta toteutetuiksi syksyyn 1964 mennessä ja että suunnitelmat A-rakennuksen vastaavien töiden suorittamisesta v. 1965 olivat valmiina. Rakennustöiden alkaessa keväällä 1964 jouduttiin vastaanottokodin toiminta hajottamaan eri laitoksiin ja tämän vuoksi mm. ottamaan

¹⁾ Kertomukseen kuuluvat tilastotaulukot, joita ei ole otettu tähän teokseen, on julkaistu Helsingin kaupungin tilastollisessa vuosikirjassa ja lastensuojelutoimen toimintakertomuksen eripainoksessa.

väliaikaisesti Sofianlehdon vastaanottokodin huollettavien sijoitukseen vuoden alkupuolella valmistuneet Naulakallion vastaanottokodin uudet osastot sekä sijoittamaan niin ikään väliaikaisesti vastaanottokodin tyttöosasto tilapäissuojoihin entiseen Pippingsköldin äitikodin huoneistoon. Suunnitellun kaupungin oman vajaamieliskeskuslaitoksen sijoituspaikasta käytiin kertomusvuoden aikana useita neuvotteluja, koska suunnitelman hyväksyminen siten, että laitos rakennettaisiin kaupungin omistamalle tilalle Espoon kauppalan Martinkylässä näytti kohtaavan lähinnä kauppalan viranomaisten taholta vastustusta. Perustamislupaa ei saatukaan vielä kertomusvuonna ja asian ratkaisu siirtyi v:een 1965. Uuden vajaamieliskoulun rakennussuunnitelmia kehitettiin ja 10.12. kaupunginhallitus antoikin lastensuojelulautakunnan esityksestä kehotuksen vajaamieliskoulun suunnittelusta tontille, joka liittyy Oppilaskoti Toivolan alueeseen Pakilassa.

I. Lastensuojelulautakunta

*Lastensuojelulautakunta*¹⁾ kokoontui kertomusvuonna 14 kertaa, jolloin pöytäkirjaan merkittiin yhteensä 201 (241) pykälää. Ilmoitusluontoiset asiakirjat merkittiin kokousten väliaikoina kertyneinä ryhminä pöytäkirjaan. Lasten- ja nuorisonhuoltolaitosten johtokunta piti kertomusvuoden aikana 11 kokousta, vajaamielislaitosten johtokunta 13, lastenhuoltojaosto 16, suojelukasvatusjaosto 22, väestöasiainjaosto 24, elatusapujaosto 17 ja vajaamielishuoltojaosto 12 kokousta.

Kaupungin kolmen sosiaalihuollon päätösvaltaelimen, huoltolautakunnan, lastensuojelulautakunnan ja lastentarhain lautakunnan yhteinen neuvottelukokous pidettiin 16.11. Kaupunginkellarissa. Aiheena oli »Pääkaupungin sosiaalitoimen kehityssennusteet vuosina 1965—1975».

Tärkeimmät päätökset. Lautakunta päätti mm.: valita kertomusvuodeksi lastenhuoltojaoston, suojelukasvatusjaoston, elatusapujaoston, väestöasiainjaoston ja vajaamielishuoltojaoston (3.1. 1 §); että lastensuojelulautakunnan elatusapujaoston tulee toistaiseksi hoitaa elatusavun ennakosta 7.6.1963 annetussa laissa, 22.11.1963 annetussa asetuksessa ja muissa määräyksissä sosiaalilautakunnalle uskotut tehtävät (3.1. 8 §); valita edustajakseen Lastensuojelun Keskusliittoon toim.joht. Arvi Heiskasen ja varaedustajaksi siht. Kalervo Juurisen (28.1. 20 §); asettaa jaoston, puheenjohtajana Manninen ja jäsenenä Bruun ja Loimaranta, valmistelemaan esitystä lastensuojelutoimen viranhaltijain ja työntekijäin palkkojen mahdollisesta tarkistamisesta (25.2. 34 §); lähettää Sofianlehdon vastaanottokodin B-rakennuksen perusparannustyön pääpiirustukset kaupunginhallitukselle hyväksyttäväksi (25.2. 37 §); kehottaa lastensuojeluvirastoa kiinnittämään erityistä huomiota sellaisten tapausten selvittelyyn ja tutkimiseen, joissa asunnon puuttuminen oli johtanut lapsen huostaanottoon ja pitkäaikaiseen sijoitukseen (25.2. 39 §); asettaa jaoston, puheenjohtajana Manninen ja jäsenenä Päivänsalo ja Ikonen, valmistelemaan lautakunnan lausuntoa Lastenkotien sijoituskomitean mietinnöstä (25.8. 124 §); vahvistaa lastensuojeluviraston tutkinta-aseman toimintaohjeet (22.9. 144 §); asettaa jaoston, puheenjohtajana Manninen ja jäsenenä Ikonen, Ylppö, Bruun ja Loimaran-

¹⁾ Lautakunnan, sen jaostojen ja sen alaisten laitosten johtokuntien kokoonpano, ks. Kunnalliskalenteri s. 181—183.

ta, valmistelemaan lastensuojelutoimen taloussuunnitelmaa v:lle 1966—1975 (27.10. 149 §); lisätä Sofianlehdon vastaanottokodin kouluikäisten tyttöjen osastojen paikkalukua 20 hoitopaikalla ja siirtää isommat kouluikäiset tytöt Pippingsköldin äitikodin huoneistoon 1.11. lukien toistaiseksi (27.10. 150 §); että kaupungin ruotsinkielisten kansakoulujen oppilaille syyslukukaudella 1964 järjestettävien nuorisorikollisuutta ja epäsosiaalisia käyttäytymisilmiöitä ennakolta ehkäisemään tarkoitettujen luentojen luennoitsijapalkkiot suoritetaan lastensuojelulautakunnan käytettäväksi merkitystä määrärahasta (27.10. 159 §) sekä puoltaa talorakennusosaston laatimia 10.10. päivättyjä Outamon vastaanottokodin III osastorakennuksen sekä henkilökunnan asuntorakennuksen luonnospiirustuksia (24.11. 169 §); hylätä Sofianlehdon vastaanottokodin lastenhoitajien anomuksen yötyön aikahyvityksen myöntämisestä vastaavana vapaa-aikana (24.11. 172 §).

Esitykset. Kaupunginhallitukselle tehdyt esitykset koskivat mm. seuraavia asioita: komitean asettamista laatimaan ehdotus kaupungin lisääntyvän nuorisorikollisuuden ja siihen liittyvien sopeutumishäiriöiden ennakolta ehkäisemiseksi, alaikäisten lainrikkojien huollon ja erityiskasvatuksen tarkistamiseksi sekä näitä kysymyksiä käsittelevien viranomaisten yhteistyön kehittämiseksi (28.1. 15 §); laitoshoidon järjestämistä epäsosiaalisille vajaamielisille (25.2. 44 §); psykiatrisen hoitokodin suunnittelua Metsäkummun hoitokodin tontille (25.2. 47 §); lastensuojelutoimen viranhaltijain ja toimihenkilöiden palkkojen kuoppatarkistuksia (24.3. 53 §); asumuserosovittelijain palkkioita (28.4. 72 §); Sofianlehdon vastaanottokodin muutos- ja perusparannustöitä sekä väliaikaisen tyttöosaston sijoittamista entisen Pippingsköldin äitikodin huoneistoon (21.7. 105 §); lastensuojeluviraston Tutkintaseaman perustamista ja sinne tulevia virkoja (24.3. 65 §, 22.9. 144 §); vajaamielisten työosastojen sijoittamista Kotkankatu 14:ään (24.11. 165 §); Sofianlehdon vastaanottokodin muutos- ja peruskorjaustöitä sekä hoitopaikkojen lisäämistä (24.11. 170 §).

Lausunnot kaupunginhallitukselle koskivat mm. seuraavia asioita: vajaamielisten keskuslaitoksen sijoittamista koskevaa tutkimusta (24.3. 54 §); huonetilojen hankkimista nuorisokotia varten (24.3. 61 §); Vajaamielisten Tuki-yhdistyksen avustusanomusta (24.3. 64 §); Mellunkylän vastaanottokodin kellarin muutostyön ja ulkovarastorakennuksen pääpiirustusten hyväksymistä (28.4. 70 §); Helsingin Ensi-Koti yhdistyksen uudisrakennuksen piirustuksia ja kustannusarviota (28.4. 71 §); vajaamieliskoulun huoneistotarvetta ja kysymystä koulun rakentamisesta (28.4. 81 §); kiinteän omaisuuden tarkastajien kertomusta v:lta 1963 (2.6. 89 §); lastenpsykiatrisen työn kehittämiskomitean mietintöä (2.6. 90 §); Föreningen för upprätthållande av hemsysterskola på Hindhår gård -nimisen yhdistyksen ja Sylvia-Koti yhdistyksen avustusanomuksia (21.7. 100, 113 §); hoitopaikkavarausta Vaalijalan Keskuslaitoksessa (22.9. 133 §); lastenkotien sijoituskomitean mietintöä (22.9. 135 §, 24.11. 167 §); Suomen Pelastusarmeijan Säätiön anomusta Emmy och David Skogmans Minnesfond -nimisen rahaston korkovarojen käyttämisestä (22.9. 143 §); I mors ställe -nimisen yhdistyksen avustusanomusta (27.10. 156 §); Malmin uuden lastenkodin luonnospiirustusten hyväksymistä (27.10. 160 §); sosiaaliavustuksia koskevan neuvontatoimiston perustamista tarkoittavaa valtuustoaloitetta (24.11. 164 §); tontin varaamista vajaamieliskoulua varten ja koulua koskevaa suunnittelutehtävää (24.11. 166 §); lastentarhain lautakunnan aloitetta, joka koski

lastentarhatoiminnan kehittämistä ja käytöshäiriöisten lasten hoitoa (24.11. 168 §) sekä Kårkulla Centralanstalt kommunalförbund -nimisen kuntainliiton laina-ano-musta (22.12. 199 §).

Lisäksi lautakunta antoi eräissä yksittäistapauksissa lausuntoja sosiaaliminis-teriölle, eduskunnan oikeusasiamiehelle ja kaupunginhallitukselle.

Komiteat. Kaupunginhallituksen 18.10.1963 asettama komitea, Lastenkotien sijoituskomitea, jonka tehtävänä oli laatia selvitys uusien lastenhuoltolaitosten pe-rustamisesta v. 1963—1972 ja sen perusteella alustava yksityiskohtainen suunni-telma po. laitosten vastaisesta sijoittamisesta ja rakentamisesta, antoi kertomus-vuonna mietintönsä kaupunginhallitukselle. Komitean puheenjohtajana toimi varat. Göran Westerlund sekä jäseninä vt Eila Vuokko, lastensuojelun toim.joht. Heiska-nen, I apul.kaup. arkk. Sakari Siitonen sekä kiinteistöviraston tonttios:n pääll. Kalevi Korhonen. Sihteerinä toimi lautakunnan siht. Kalervo Juurinen.

Kaupunginhallitus asetti 27.6.1963 komitean laatimaan 1) selvityksen ja sen pe-rusteella tekemään kiireellisen esityksen lastensuojelutoimen toimialaan kuuluvan perimistoiminnan mahdollisesta uudelleen järjestelystä elatusavun ennakosta anne-tun lain voimaan tullessa 1.1.1964 sekä 2) selvityksen ja tarpeelliseksi katsomansa esitykset huoltotoimen ja lastensuojelutoimen perimistoiminnan vastaisesta järjes-telystä sekä kehittämisestä huomioon ottaen muun ohella vireillä olevat suunnitel-mat huoltoapulain uudistamisesta samoin kuin lastensuojeluviraston ja huoltoviras-ton siirtymisen aikanaan sosiaalivirastotaloon. Komitean puheenjohtajaksi kaupun-ginhallitus valitsi toim.pääll. Sulo Mannisen sekä jäseniksi valt. Axel Palmgrenin, lastenvalv. Aili Koskenkylän, huoltoviraston asiamiehen Aulis Heinosen, rev. Lasse Lappalaisen ja työntutk. Aapeli Vuoriston. Komitean sihteerinä toimi lautakunnan siht. Kalervo Juurinen. Komitea jatkoi kertomusvuonna tehtävänsä suorittamista.

Kaupunginhallitus asetti 5.3. komitean laatimaan selvityksen ja ehdotuksen kau-pungin alueella lisääntyneen nuorisorikollisuuden ja siihen liittyvien sopeutumishäi-riöiden ennakolta ehkäisemisestä samoin kuin alaikäisten lainrikkojien huollon ja erityiskasvatuksen tarkistamisesta sekä näitä kysymyksiä käsittelevien viranomais-ten yhteistyön kehittämisestä ja tehostamisesta. Komitean puheenjohtajaksi nimet-tiin henkilöasioita ja sosiaalitointa johtava apul.kaup.joht. Pentti Kalaja sekä jäse-niksi lastensuojelun toim.joht. Arvi Heiskanen, nuorisonhuoltaja Kaarlo Helasvuo, vanhempi oikeusneuvosmies Fredrik Bruun, rikososaston joht. Olof Blom, huolto-osaston joht. Kauko Hyppölä, suomenkielisten kansakoulujentarkast. Kalevi Jääs-keläinen ja nuorisoasiamies Heikka Niittynen. Komitean sihteerinä toimi lainopin kand. Hannes Wallin.

Kaupunginhallitus asetti 8.10. komitean laatimaan selvityksen kaupungin sosiaa-lihuollon hallinnossa mahdollisesti tarpeellisiksi osoittautuvista muutoksista sekä yksityiskohtaisen ehdotuksen sosiaaliohjesäännön ja siihen liittyvien ohjesääntöjen tarkistamisesta tai uusimisesta, huomioon ottaen tällöin vireillä olevat suunnitelmat sosiaalihuollon hallinnosta annetun lain, samoin kuin huoltoapulain ja lastensuojelu-lain uudistamisesta. Komitean puheenjohtajaksi nimettiin henkilöasioita ja sosiaali-tointa johtava apul.kaup.joht. Pentti Kalaja sekä jäseniksi lähetystön. Reino Kuusi, toimituspääll. Sulo Manninen, kansak.opett. Inkeri Airola, teol.tri. Veikko Päivän-salo, rov. Axel Palmgren, toimitsija Veikko Porkkala, yhteiskuntat.maist. Sirkka Loimaranta, huoltotoimen toim.joht. Osmo Toivola, lastensuojelun toim.joht. Arvi

Heiskanen, lastentarhain tarkast. Kaarina Axelson ja kaupungin lakimies Seppo Ojala. Komitean sihteerinä toimi apul.kaup.siht. Yrjö Salo.

Valtioneuvoston asettamaan Lastensuojelulakikomiteaan kuului jäsenenä lastensuojelun toim.joht. Arvi Heiskanen. Niin ikään valtioneuvoston asettamaan Koulukotikomiteaan kuului jäsenenä nuorisonhuolt. Kaarlo Helasvuo.

II. Lastensuojeluvirasto

Toimistot. Lastensuojeluvirasto jakaantui ohjesäännön mukaan kuuteen toimistoon.

Hallinnollinen toimisto, jonka tehtäviin kuuluivat lähinnä lastensuojelutoimen yleisten hallinto- ja talousasiain valmistelu lastensuojelulautakunnan käsittelyä varten sekä lautakunnan päätösten täytäntöönpano ja lastensuojelutoimen hallintotehtävät. Toimiston päällikkönä sekä samalla koko lastensuojeluviraston päällikkönä ja lastensuojelun toimitusjohtajana toimi hovioik. ausk. Arvi Heiskanen. Toimistoon kuuluvina toimivat varat. Kalervo Juurinen lastensuojelulautakunnan sihteerinä, lääket.lis. Paavo Leisti lääkärinä ja merkon. Eino Fingerroos talouspäällikkönä.

Lastenhuoltotoimiston, jonka asiat käsiteltiin lastenhuoltojaostossa, tehtävänä oli varsinaisen huollon ja hoidon lisäksi mm. lastensuojelulain edellyttämä kasvattilasten, äitiensä luona hoidettavien aviottomien lasten ja nuorten koti-apulaisten valvonta sekä kesävirikistyksen järjestäminen vähävaraisten perheiden lapsille. Toimiston päällikkönä oli lastenhuollontarkast. Margit Törnudd, apunaan apul.last.huollontarkast. Annikki Hytönen. Lastenhuoltotoimiston tehtävänä oli myös hoitaa ne valmistelu- ja täytäntöönpanotehtävät, jotka aiheutuivat vajaamielishuoltojaoston toiminnasta sekä lautakunnan alaisten vajaamielislaitosten valvonnasta. Toimiston päällikköllä oli näissä tehtävissä apuna vajaamielishuoltaja Maija Kario, joka toimi esittelijänä vajaamielishuoltojaostossa ja vajaamielislaitosten johtokunnassa.

Suojelukasvatustoimiston tehtävänä oli valmistella suojelukasvatusjaoston käsiteltäväksi ne asiat, jotka koskivat lapsen tai nuoren henkilön yhteiskunnallisen suojelun ja hoidon tarvetta sekä nuoria rikoksenteijöitä. Toimiston päällikkönä oli nuorisonhuoltaja Kaarlo Helasvuo apunaan apul.nuorisonhuoltaja Erla Frangén.

Elatusaputoimiston tehtävänä oli lastenhuoltotoimiston avustamana hoitaa kaikki ne tehtävät, jotka koskivat avioliiton ulkopuolella syntyneitä lapsia. Kertomusvuoden alusta toimiston tehtäviin lisättiin elatusavun ennakosta annetun lain sosiaalilautakunnalle määräämät tehtävät. Toimiston päällikkönä oli lastenvalvoja Aili Koskenkylä apunaan apul.lastenvalvoja Gunnel Liljestrand.

Väestöasiaintoimisto valmisteli perhelisälain, äitiysavustuslain, lapsilisälain ja erityislapsilisälain mukaiset asiat ja hoiti niiden täytäntöönpanosta aiheutuneet tehtävät. Toimiston päällikkönä toimi varanot. Selma Hiisivaara-Mörk.

Sosiaalilääkärin toimiston tehtäviin kuului psykiatristen ja psykologisten tutkimusten suorittaminen ja hoidon antaminen lasten- ja nuorisonhuoltotapauksissa sekä vajaamielishuoltoon liittyvät tutkimukset ja ao. laitosten valvonta.

Toimiston päällikkönä oli lääk.lis. Sirkka Syväne. Toimisto toimi edelleen lastensuojeluviraston kasvatusterveystoimintana.

Kassa-, tili- ja korvausasiat hoiti yhteinen huoltotoimen kassa- ja tiliasasto sekä asiamiesosasto.

Henkilökunta. Kertomusvuoden lopussa oli lastensuojelutoimen palveluksessa 360 vakinaista ja 98 tilapäistä viranhaltijaa sekä 132 työsuhteessa olevaa eli yhteensä 590 henkilöä. Näistä oli lastensuojeluviraston palveluksessa 95 vakinaista ja 39 tilapäistä sekä 5 työsuhteessa eli yhteensä 139 ja loput laitosten palveluksessa.

H e n k i l ö k u n n a n j a t k o k o u l u t u s

Lastensuojelutoimen koulutustoiminta noudatti kahta linjaa. Osa koulutuksesta tapahtui kaupungin yleiseen koulutustoimintaan kytkeytyneenä, osa lastensuojeluviraston omasta aloitteesta ja vain lastensuojelutoimen henkilökuntaa koskevana. Kaupunki myönsi koti- ja ulkomaisia opintomatkoja, kokouksia ja kursseja varsin lautakunnan jäsenille ja henkilökunnalle apurahoja.

Toimistotyö. Lastensuojeluvirastosta lähetettiin kertomusvuoden aikana 60 062 (53 839) kirjelmää. Näistä oli hallinnollisen toimiston 995 (1 043), lastenhuoltotoimiston 16 169 (13 544), suojelukasvatustoimiston 9 500 (8 765), elatusaputoimiston 14 388 (12 442), väestöasiaintoimiston 18 490 (17 476) sekä sosiaalilääkärin toimiston 520 (569).

III. Toiminta kertomusvuoden aikana

H a l l i n n o l l i n e n t o i m i s t o

Hallinnollinen toimisto suoritti hallinnollista yleisvalvontaa siten, että toimitusjohtaja, sihteeri ja taluspäällikkö suorittivat tarkastuskäyntejä laitoksissa. Lastensuojeluviraston diaariin merkittiin vuoden aikana 3 717 (3 724) saapunutta kirjelmää. Toimitusjohtajan päätösluetteloon merkittiin kertomusvuoden aikana 172 (51) pykälää.

L a s t e n h u o l t o t o i m i s t o

Lastenhuoltotoimistolle tehtiin kertomusvuonna 2 825 (2 935) alaikäistä koskevaa ilmoitusta ja virka-avunpyyntöä. Tällöin ei laskettu mukaan toimiston kirjoissa olevia kasvattilapsia, valvonnassa olevia avioliiton ulkopuolella syntyneitä eikä kesäksi maalle toimitettavia lapsia, joita selostetaan toisessa kohtaa kertomuksessa. Kotimaassa ottolapsiksi luovutetut lapset selviävät seuraavasta: Au-lapsia oli 37 tyttöä ja 32 poikaa eli yhteensä 69; aviolapsia vastaavasti 13, 10 ja 23 eli kaikkiaan 92.

Lisäksi 4 au-lastaa ja 3 aviolasta luovutettiin ottolapsiksi ulkomaille, nim. yksi tyttö ja neljä poikaa Ruotsiin sekä yksi poika Tanskaan ja yksi tyttö Norjaan, joten ottolapsiksi luovutettujen lukumäärä oli yhteensä 99.

Ilmoitukset ja virka-avunpyynnöt jakautuivat ilmoituksen syyn ja sen aiheuttaman toimenpiteen mukaan seuraavasti:

	0—1 v		2—6 v		7—15 v		Yli 16 v		Yhteensä		Kaikkiaan
	P.	T.	P.	T.	P.	T.	P.	T.	P.	T.	
Ilmoituksen syy:											
Lapsen:											
sairaus	10	11	9	3	11	10	—	2	30	26	56
vajaamielisyys	3	—	5	4	8	10	—	8	16	22	38
sielullinen poikkeavuus	—	—	8	2	25	14	2	1	35	17	52
sokeus	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	1
koulunkäynnin laiminlyönti	—	—	—	—	4	4	—	—	4	4	8
sopimaton ansiotoimi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
rangaistava teko	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Vanhempien:											
kuolema	—	2	2	2	7	8	1	2	10	14	24
vähentynyt työkyky	—	—	—	—	1	—	1	—	2	—	2
sairaus	70	51	80	92	76	54	—	7	226	204	430
mielisairaus	3	—	7	10	6	9	2	4	18	23	41
työnpuute	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	1
ansiotyö	8	13	12	3	4	1	—	—	24	17	41
hoidon laiminlyönti	20	18	53	34	41	34	2	2	116	88	204
kasvatuskyvyn puute	2	—	2	3	18	12	5	6	27	21	48
lapsen hylkääminen	3	2	2	3	4	2	—	1	9	8	17
huolimattomuus	1	2	3	1	1	1	—	1	5	5	10
juoppous	10	10	20	32	31	49	7	6	68	97	165
irtolaisuus	2	3	1	—	—	1	—	—	3	4	7
vankilassaolo	3	2	4	5	1	1	—	—	8	8	16
lapsen pahoinpitely	—	—	5	4	11	3	—	2	16	9	25
asuntovaikeudet	100	102	107	114	105	113	3	10	315	339	654
avio- tai asumusero	7	14	54	44	62	76	13	15	136	149	285
elatusvelvollisuuden laiminlyönti	14	4	17	14	12	16	—	—	43	34	77
muu syy	57	74	89	106	126	121	17	33	289	334	623
Yhteensä	313	308	481	476	554	540	53	100	1 401	1 424	2 825
Toimenpiteet											
Varoitus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Suojeluvalvonta	—	—	10	6	55	46	11	17	76	69	145
Jälkivalvonta	—	—	—	—	—	—	10	18	10	18	28
Huostaanotto:											
lastensuojelulain 9 § 2 mom. c-kohdan perusteella hylkäämisen tai vanhempien kuoleman perusteella (lslain 9 § 1 mom.)	131	123	145	137	104	85	3	7	383	352	735
sopimuksen nojalla (lslain 11 §)	44	51	20	16	24	22	1	4	89	93	182
vastoin vanhempien tahtoa (lslain 12 §)	—	—	—	2	1	—	—	—	1	2	3
sijoitus 13 ja 19 §:n perusteella	3	3	2	8	3	6	—	1	8	18	26
Siirto vajaamielishuoltojaostolle	—	—	—	1	1	4	—	6	1	11	12
Virka-apu eri viranomaisille	22	32	74	65	84	82	14	18	194	197	391
Tutkimus- ja neuvontatoimenpiteet	112	98	228	240	280	290	10	26	630	654	1 284
Muut toimenpiteet	—	—	—	—	1	—	2	3	3	3	6
Yhteensä	313	308	481	476	554	540	53	100	1 401	1 424	2 825

Huostaanotetut lapset. Lastenhuoltotoimiston luetteloissa oli kertomusvuoden aikana yhteensä 3 977 (3 893) turvatonta, oman kodin ulkopuolella kasvatettavaa lasta, joista 2 032 (2 037) oli sijoitettu perheisiin ja 1 092 (1 069) vieraisiin lastenkoteihin. Kertomusvuoden aikana otettiin huostaan 974 (1 031) ja poistettiin 925 (890) lasta, joten toimiston luetteloihin v. 1965 jäi 3 052 (3 003) lasta.

Eri sairaaloissa hoidettiin vuoden kuluessa yhteensä 154 (172) lasta 6 271 päivää, näistä yksinomaan sairaalahoitoa saaneita oli 7 lasta ja näillä 1 985 hoitopäivää. Seuraavaan vuoteen jäi sairaaloihin 22 (18) lasta.

24. Lastensuojelutoimi

Vajaakykyisiä tai poikkeavia lapsia oli eri laitoksissa vuoden päättyessä 429 (356) ja perhehoidossa 97 (70). Näiden hoitoa suunniteltaessa pyydettiin psykiatrin tai psykologin lausunnot joko viraston sosiaalilääkärin toimistosta, kaupungin kasvatustusneuvoloista tai psykiatrisista sairaaloista.

Poikkeavien lasten lukumäärä ja sijoituspaikat selviävät seuraavasta taulukosta:¹⁾

Sijoituspaikka	Lapsia									Huoltopäiviä	
	Jäljellä vsta 1963		Uusia		Yh- teensä	Eronneita		Jäljellä v:een 1965		Kaik- kiaan	Keskim. hoidokkia kohden
	P.	T.	P.	T.		P.	T.	P.	T.		
Kaatumatautisten huoltolai- tokset	5	3	1	—	9	—	1	6	1	2 939	326.6
Erityislasterikodit	56	30	9	5	100	11	2	51	32	31 218	592.8
Sairaalat	4	3	2	3	12	—	1	8	5	2 742	228.5
Tavalliset lastenikodit ja nuori- sokodit	161	94	86	47	388	40	22	206	120	120 356	309.9
Perhehoito Helsingissä	7	8	1	1	17	1	1	6	10	5 799	341.1
Perhehoito muualla	36	19	18	13	86	5	2	52	29	29 047	337.8
Yhteensä	269	157	117	69	612	57	29	329	197	192 101	313.9

Edellä olevassa taulukossa olevista lapsista oli huostaanotettuja syvästi vajaa-
mielisiä 181 (194), heikkomielisiä 174 (162) ja muuten poikkeavia 257 (181).

Kaupungin omiin laitoksiin sijoitetuista lapsista oli 142 (145) syvästi vajaamieli-
siä, 93 (90) heikkomielisiä ja 131 (100) muuten poikkeavia. Vajaamielisten sijoitus
selviää luvun viimeisestä taulukosta.

¹⁾ Jos lapsi on ollut useammassa sijoituspaikassa, eronneet ja seuraavaan vuoteen jääneet eivät täs-
mää ryhmittäin, koska lapsi on merkitty sen sijoituspaikan ryhmään, jonne hän on jäänyt seuraavaan
vuoteen ja kaikki huoltopäivät on laskettu mainitun ryhmän hyväksi.

Hoidokkien sijoitus laitoshoitoon. Hoidokkien vaihtuminen kaupungin laitoksissa selviää seuraavasta asetelmasta:

	Sofianlehdon vastaanotto-koti			Osasto			Kullatorpan lastenkoti	Malmilan lastenkoti	Nukarin lastenkoti	Oppilaskoti Toivola	Hyvösen lastenkoti	Päivölä lastenkoti	Herttoniemen vastaanottokoti	Vastaanottokoti Lemmälä	Kallion nuorisokoti	Kaarelan nuorisokoti	Keskentuvan nuorisokoti	Taivallahden nuorisokoti	Töölön nuorisokoti	Metsäkummun hoitokoti	Naulakallion vastaanottokoti	Outamon vastaanottokoti	Yhteensä
	A	B	C																				
V:ltä 1963 hoitoon jääneitä	124	35	39	25	39	33	88	33	19	11	1	27	13	10	13	12	14	—	1	—	—	—	537
V. 1964 hoitoon otettuja	264	271	127	7	6	3	12	6	4	23	—	8	12	3	14	5	6	1	—	—	—	—	772
Yhteensä	388	306	166	32	45	36	100	39	23	34	1	35	25	13	27	17	20	1	1	1	1	1	1309
Näistä:																							
a) Edelleen toimiston hoidossa olleen sijoitetiin:																							
perhehoitoon	11	30	12	—	1	—	3	—	—	7	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	65
toiseen lastenkotiin	123	151	47	1	2	3	—	3	2	1	—	4	—	—	—	1	4	1	1	1	1	1	344
sairaalaan	6	2	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	1	1	—	—	13
b) Toimiston hoidosta luovutettiin:																							
vanhempien hoitoon	129	93	63	2	—	—	7	4	—	14	—	2	3	—	4	1	1	—	—	—	—	—	323
toiseen maksutomaan hoitoon	2	2	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	8
toisen kunnan hoitoon	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
muihin lastenhuoltolaitoksiin	—	—	2	2	—	2	2	—	1	—	1	2	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	14
kuoli	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
poistettiin muista syistä	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	1	8	2	6	2	—	—	—	—	23
Poistettuja yhteensä	274	278	124	5	3	5	17	7	3	24	1	12	11	2	14	5	6	1	1	1	1	1	793
V:lle 1965 jääneitä	114	28	42	27	42	31	83	32	20	10	—	23	14	11	13	12	14	—	—	—	—	—	516

Laitoksiin ja perhehoitoon sijoitettujen lasten vaihtuminen näkyy seuraavista luvuista. Kertomusvuonna hoitoon otettujen ryhmään voi sama lapsi sisältyä useampaan kertaan, jos hän vuoden aikana oli useammassa hoitopaikassa. Näin oli asiantaita maaseudulle laitoshoitoon sijoitettuun 40 lapseen, Helsinkiin laitoshoitoon sijoitettuun 44 lapseen sekä Helsinkiin perhehoitoon sijoitettuun 6 lapseen ja maaseudulle perhehoitoon sijoitettuun 42 lapseen nähden.

24. Lastensuojelutoimi

	Laitoksiin sijoitettuja lapsia		Perhehoitoon sijoitettuja lapsia		Yhteensä
	Helsinkiin	Maaseudulle	Helsinkiin	Maaseudulle	
V:ltä 1963 hoitoon jääneitä	260	331	329	1 338	2 258
V. 1964 hoitoon otettuja	283	218	73	292	866
Yhteensä	543	549	402	1 630	3 124
Näistä:					
a) Edelleen toimiston hoidossa ollen:					
siirrettiin toiseen sijoituspaikkaan	13	11	6	3	33
» kunnan lastenkotiin	22	23	8	61	114
» yksityiseen lastenkotiin	67	51	2	37	157
» sairaalaan	4	2	—	7	13
b) Toimiston hoidosta poistettuina:					
siirrettiin suojelukasvatustoimiston huoltoon	2	2	1	—	5
luovutettiin vanhempiensa hoitoon	142	83	35	130	390
» toisen kunnan huoltoon	1	—	1	—	2
pääsi ottolapseksi tai luovutettiin perhehoitoon	11	8	12	19	50
poistettiin työkykyisenä	9	4	20	2	35
» muista syistä	1	6	—	—	7
kuoli	1	—	—	2	3
Poistettuja yhteensä	273	190	85	261	809
V:een 1965 jääneitä	270	359	317	1 369	2 315

Perhehoitoon annettuja lapsia sijoitettiin mahdollisuuksien mukaan sukulaisten luo. Maaseudulla sijaitsevien hoitokotien sopivuudesta hankittiin lautakunnan tiheimmille sijoitusalueille asettamien paikallisasiamiesten ja sosiaalilautakuntien sekä terveydenhoitoviranomaisten välityksellä tarpeelliset tiedot. Helsinkiin perhehoitoon sijoitettujen lasten hoitoa ja kasvatusta valvoivat lähinnä lastensuojeluviraston huoltotarkastajat ja lastenneuvoloiden terveyssisaret; maaseudulla tämän tehtävän suorittivat ao. sosiaalilautakunnat osittain lautakunnan omien paikallisasiamiesten avustamina. Myös lastensuojeluviraston tarkastajat suorittivat tarkastuskäyntejä maaseudulla. Kullakin maaseutukotien tarkastajalla oli oma tarkastusalueensa.

Kaikki kouluikässä olevat normaalikykyiset lapset kävivät kansakoulua, joista vieraille kunnille menevät koulumaksut lautakunta suoritti omista määrärahoistaan.

Maaseudulle perhehoitoon sijoitettujen lasten lukumäärä oli vuoden alussa 1 338 (1 246). Näistä poistettiin 261 (266) ja uusia sijoitettiin 292 (358), joten vuoden päättyessä lukumäärä oli 1 369 (1 338).

Lautakunnalla oli palkattuja asiamiehiä Espoossa, Hattulassa, Helsingin mlk:ssa, Honkajoella, Humppilassa, Hyvinkäällä, Iitissä, Janakkalassa, Jokioissa, Kemiössä, Kiikalassa, Koskella HI, Koskella TI, Lohjalla, Lopella, Marttilassa, Mäntsälässä, Nastolassa, Nummella, Nurmijärvellä, Orimattilassa, Perttelissä, Pornaisissa, Pusulassa, Sammatissa, Sipoossa, Siuntiossa, Somerolla, Suomusjärvellä, Tuusulassa, Valkealassa ja Vihdissä.

Hoitomaksut perhehoitoon sijoitetuista lapsista vaihtelivat lasten iästä, terveydentilasta, kasvatustarpeiden sukulaisuudesta ym. asiaan vaikuttavista seikoista johtuen 50 mk:sta 150 mk:aan kuukaudessa keskimääräisen hoitomaksun ollessa 90—120 mk/kk. Laitosten hoitomaksut olivat 5—24,75 mk hoitovuorokaudelta. Lisäksi on otettava huomioon vieraiden kuntien velkomat kansakoulukustannukset

sekä sairaanhoito- ja matkakustannukset kuin myös myönnetyt vaate- ym. avustukset.

Au-lasten valvonta. Avioliiton ulkopuolella syntyneiden lasten hoidon ja kasvatuksen valvonnasta vastasi lastenhuoltotoimisto. Kertomusvuoden aikana oli 2 532 (4 081) au-lastat toimiston valvonnassa. Äidin luona olevista lapsista sai hyvän hoidon 93.2 %, suhteellisen hyvän hoidon 6.7 % ja epätydyttävän hoidon 0.1 %. Kasvatusäidin luona olevista lapsista sai hyvän hoidon 98.97 % ja suhteellisen hyvän hoidon 1.03 %.

Kasvattilapset. Kasvattilasten valvonta ilmenee seuraavasta asetelmasta:

	Poikia				Tyttöjä				Kaikkiaan
	0—1 v	2—6 v	7—15 v	Yhteensä	0—1 v	2—6 v	7—15 v	Yhteensä	
Jäljellä v:ltä 1963	66	153	112	331	98	109	109	316	647
V. 1964 valvontaan tulleita	33	66	23	122	67	49	38	154	276
Yhteensä	99	219	135	453	165	158	147	470	923
Poistettuja v. 1964	17	39	35	91	15	32	37	84	175
V:een 1965 jääneitä	82	180	100	362	150	126	110	386	748
Näistä avioliiton ulkopuolella syntyneitä	51	147	30	228	97	105	35	237	465

Lastensuojeluviraston huoltotarkastajat huolehtivat valvonnasta, kukin omassa toimintapiirissään. Lisäksi valvottiin vieraan kunnan huostassa olevia lapsia, joista vuoden vaihteessa jäi valvontaan 8 aviolaista ja 11 aviotonta lasta.

Jälkivalvonta ja nuoret kotiapulaiset. Perheisiin sijoitetut lapset eivät yleensä kaivanneet jälkivalvontaa. Eräät maalta kaupunkiin siirtyneet 16 v täyttäneet lapset joutuivat toimiston valvottavaksi, samoin eräät poikkeavat tai omaisten tukea vailla olevat, laitoksista poistettut alaikäiset. Nuorisokodeista poistuneista itsenäisesti asumaan siirtyneistä määrättiin nuorisokotien kuraattorien valvontaan 22 poikaa ja 2 tyttöä. Nuorista kotiapulaisista annetun lain nojalla toimiston oli valvottava nuoria kotiapulaisia. Jälkivalvonta ja nuorten kotiapulaisten valvonta selviävät seuraavasta asetelmasta:

	Jälkivalvonnassa olleet		Yhteensä	Nuoret kotiapulaiset	Kaikkiaan
	Tytöt	Pojat			
Jäljellä v:sta 1963	24	30	54	20	74
V. 1964 valvontaan tulleita	15	12	27	7	34
Yhteensä	39	42	81	27	108
Poistettuja v. 1964	13	10	23	12	35
Jäljellä v:een 1965	26	32	58	15	73

Lasten kesävirkestystoiminta. Vähävaraisten perheiden lasten kesävirkestystä varten myönnetystä 150 000 mk:n määrärahasta käytettiin 7 492.66 (6 035.49) mk matkalippujen hankkimiseen 365:lle 15 v nuoremmalle lapselle ja heidän saattajilleen. Sellaisille lapsille, joiden vanhemmilla ei ollut mahdollisuuksia kesäviettopaikan hankkimiseen maaseudun sukulaistaloista tai maksullisista lomakodeista, järjestettiin kesävirkestystoiminnan puitteissa n. 3 kk:n oleskelu joko maalaistaloissa tai kesäsiirtoloissa ja leireillä. Tästä edusta pääsi osalliseksi 931 (959) lasta, joista 736

(743) sijoitettiin perheisiin sekä 195 kesäsiirtoloihin ja leireille. Sijoituspaikkoina käytetyistä maalaiskodeista oli hankittu asiamiehen tai paikkakunnan sosiaalilautakunnan lausunto lastenhuoltotoimiston huolehtiessa hoitomaksujen suorituksesta ja kotien valvonnasta. Kustannukset perhesijoitusten osalta kohosivat 112 713.53 (97 800.26) mk:aan sekä siirtola- ja leirisijoitusten osalta 29 746.42 (30 164.25) mk:aan eli yhteensä 142 459.95 (129 964.51) mk:aan. Mainittujen 931 lapsen joukkoon sisältyi 83 (65) laitos- tai perhehoidossa olevaa lasta, jotka tällä tavalla pääsivät kesävirikistyksestä osallisiksi. Tilapäisesti jouduttiin kesäajaksi ottamaan lautakunnan huostaan 53 lasta. Sijoitetuista lapsista suoritettiin 502 (517) lapsen hoitomaksut kokonaan ja 189 (169) lapsen kohdalla osittain, vanhempien maksaessa itse hoitokulut kokonaisuudessaan vain 92 (138) lapsesta. Ilmainen kesävirikistyspaikka saatiin 6 (7) lapselle ja huoltovirasto maksoi 6 (8) lapsen hoitokulut. Ennen lasten kesäkoteihin lähtöä suoritettiin entiseen tapaan tarpeelliset terveystarkastukset.

Maaseudun kesäkoteihin, siirtoloihin ja leireille lähetetyistä lapsista oli tyttöjä 443 (466) ja poikia 488 (493). Näistä oli avioliiton ulkopuolella syntyneitä 111 (133), avio- ja asumuserolapsia 329 (279) ja muutoin erillään asuvien vanhempien lapsia 33 (40). Puoliorpoja oli 91 (88) ja suurperheiden lapsia 203 (182). Huoltoapua saavien perheiden lapsia oli 262 (269). Näihin lukuihin eivät sisälly jo ennestään huostassa olleet lapset.

Lastenhuoltotoimisto valvoi myös n. 40 yksityisen järjestön kesävirikistystoimintaa. Tämän toiminnan tukemiseksi kaupunki oli varannut 110 000 mk:n suuruisen avustusrahan.

Suojeluvalvonta.

	Poikia			Tyttöjä			Yhteensä
	0—1 v	2—6 v	7—15 v	0—1 v	2—6 v	7—15 v	
Jäljellä v:ltä 1963	3	22	68	7	32	59	191
V. 1964 valvontaan tulleita	3	22	27	4	16	26	98
Yhteensä	6	44	95	11	48	85	289
Valvonnan syyt:							
Vanhemmissa	3	22	20	5	15	23	88
Lapsissa	—	1	5	—	—	4	10
Yhteensä	3	23	25	5	15	27	98
Poistettuja v. 1964	—	8	29	1	5	30	73
Syyt:							
muutto toiselle paikkakunnalle tai valvonnan määräaika päättyi	—	1	12	—	3	11	27
poistettiin valvonnasta myönteisin tuloksin	—	2	11	—	2	7	22
otettiin lastensuojelulautakunnan huostaan tai sijoitettiin lastenhuoltolaitokseen tai perhehoitoon	—	5	5	1	—	10	21
valvonta lopetettiin tuloksettomana	—	—	1	—	—	2	3
Yhteensä	—	8	29	1	5	30	73
V:een 1965 jääneitä	6	36	66	10	43	55	216
Yhteensä	6	44	95	11	48	85	289

Vajaamielishuolto. Lastenhuoltotoimistolle tehtiin kertomusvuonna 527 vajaamielisiä koskevaa ilmoitusta ja toimenpidepyyntöä. Ilmoituksen tai pyydetyn toimenpiteen pääasiallisen syyn perusteella jakautuvat tapaukset seuraavasti:

Vajaamielisyyden toteamista ja hoitopaikkaa odottavien luetteloon merkitsemistä tarkoittavia	109
Sijoituspyyntöjä	26
Hoito- ja kasvatusvaikeuksia koskevia	27
Vajaamielisen ja/tai hänen omaistensa olosuhteiden tarkistamisia	147
Pyyntöjä toimenpiteisiin ryhtymiseksi sterilisaatioesitystä, holhoukseen asettamista, oppi- tai asevelvollisuudesta vapauttamista, työkyvyttömyyseläkkeen anomista, lääkehoidon määräämistä yms. varten	161
Lausuntoja asuntoanomusasioissa	7
Hoitopaikan vaihtumisesta aiheutuneita	33
Muita	17
Yhteensä	527

Ilmoitetun tapauksen tutkiminen aiheutti yleensä useampaan kuin ilmoitettaessa pyydettyyn toimenpiteeseen ryhtymisen (esim. vajaamielisyyden toteaminen, sijoitus päivähuoltolaan, lääkehoidon aloittaminen, erityislapsilisälausunnon antaminen tms.).

A v o h u o l t o. Vajaamielisluellooon oli kertomusvuoden alussa merkitty 1 095 ja sen lopussa 1 151 vajaamielistä henkilöä. Näistä 462 oli kotonaan ja muut erilaisessa laitoshoidossa. Päivähuoltolahoidon, vajaamielisneuvolan antaman avun sekä kasvatuksellisen ja hoidollisen neuvonnan ohella kotihoidossa olevia vajaamielisiä tuettiin erilaisin avustuksin 89 tapauksessa. Vajaamielisneuvolan toimintaa selostetaan lähemmin sosiaalilääkärin toimiston toimintakertomuksessa.

P ä i v ä h u o l t o l a t. Kaupungin omistamissa päivähuoltoloissa hoidettiin vajaamielisiä yhteensä 32 540 hoitopäivää (Päivähuoltola Tyynelässä 9 280, Päivähuoltola Vantaalassa 9 642 ja Käpylän koulu- ja työkeskuksessa 13 618 hoitopäivää). Lisäksi suoritettiin hoitomaksu 11 521 hoitopäivästä Aula-työkotien Kannatusyhdistyksen ylläpitämässä Aula-työkodissa helsinkiläisille vajaamielisille annetusta hoidosta.

K e r t o m u s v u o n n a s i j o i t e t u t v a j a a m i e l i s e t. Vajaamielislaitoksiin sijoitettiin 44 vajaamielistä, joista 36 suoraan kodista ja 8 lastenhuoltolaitoksista. Hoito vajaamielislaitoksissa lakkautettiin 21 vajaamielisen kohdalla. Lastenhuoltolaitoksiin sijoitettiin 28 vajaamielistä. Huostassapito lakkautettiin 21 vajaamielisen kohdalla. Näistä 14 jäi edelleen lastensuojelulautakunnan huoltoon.

Lastenhuoltotoimiston tiedossa olevien vajaamielisten lukumäärä, ikä- ja sukupuoliryhmitys, älyllisen tason mukainen jakautuminen ja sijoituspaikat 31.12.1964 käyvät ilmi seuraavasta asetelmasta (asetelman kokonaislukuun 1 171 sisältyy 20 tutkimusvaiheessa olevaa tapausta, joita ei vielä ole merkitty vajaamielisluellooon):

24. Lastensuojelutoimi

	Ikä						Kehitystasaste						Yhteensä
	0—6 v		7—15 v		16 v —		Tylsäm. 0—34 v		Vähäm. 35—54 v		Heikkom. 55—70 v		
	P.	T.	P.	T.	P.	T.	P.	T.	P.	T.	P.	T.	
I Kotihoidossa:													
Kotonaan laitospaikkaa odottavia	19	17	71	49	128	139	56	56	87	87	75	62	423
Kotiin toistaiseksi jääviä	3	3	3	5	8	17	5	12	5	10	4	3	39
Yhteensä	22	20	74	54	136	156	61	68	92	97	79	65	462
Näistä valvonnassa	1	—	7	5	19	15	3	3	9	7	15	10	47
II Vajaamielislaitoksissa:													
Nukarin lastenkoti	—	—	13	3	11	5	16	8	7	—	1	—	32
Rinne koti	—	—	27	12	84	63	85	52	21	19	5	4	186
Barnens by	—	—	2	—	5	2	1	1	2	—	4	1	9
Kärkulan keskuslaitos	1	—	4	2	5	5	4	2	3	3	3	2	17
Perttulan »	—	—	2	—	11	2	1	—	7	2	5	—	15
Kuhankosken opetuskoti	—	—	—	1	—	2	—	—	—	2	—	1	3
Alavuden työ koti	—	—	—	—	—	6	—	—	—	2	—	4	6
Vaalijalan keskuslaitos	—	—	2	2	6	4	7	4	1	2	—	—	14
Toivola-koti, Muhos	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	1
Pipolan opetus- ja työ koti	—	—	1	1	—	1	—	—	1	2	—	—	3
Nastolan hoitokoti	—	—	—	—	—	2	—	2	—	—	—	—	2
Kankurinmäki	1	—	5	4	—	2	5	4	1	1	—	1	12
Yhteensä	2	—	56	25	123	94	119	73	44	33	18	13	300
III Lastenhuoltolaitoksissa:													
Kullatorpan lastenkoti	—	—	14	3	8	1	9	—	10	2	3	2	26
Päivölän »	2	1	8	3	2	3	7	6	5	1	—	—	19
Sofianlehdon vajaamielisosastot	23	7	14	11	5	2	39	20	3	—	—	—	62
Malmin lastenkoti	1	—	3	3	—	—	1	—	2	3	1	—	7
Oppilaskoti Toivola	—	—	9	1	4	5	—	1	2	3	11	2	19
Muut lastenhuoltolaitokset	1	5	6	15	1	—	6	17	1	3	1	—	28
Yhteensä	27	13	54	36	20	11	62	44	23	12	16	4	161
IV Sairaaloissa ja parantoloissa	—	—	1	—	113	113	31	27	45	54	38	32	227
V Sijaishkodeissa	1	—	2	4	6	8	1	5	4	3	4	4	21
Vajaamielisiä kaikkiaan	52	33	187	119	398	382	274	217	208	199	155	118	1 171
Päivähuoltoloissa:													
Tyynelä	3	3	21	19	5	8	12	13	15	14	2	3	59
Vantaala	4	2	11	13	6	10	11	10	7	7	3	8	46
Käpylän koulu- ja työkeskus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
kouluosasto	—	—	26	13	—	1	—	—	12	9	14	5	40
työosasto	—	—	—	—	26	—	—	—	13	—	13	—	26
Aula-työ koti	—	—	—	—	23	28	1	3	12	18	10	7	51
Päivähuoltoloissa yhteensä	7	5	58	45	60	47	24	26	59	48	42	23	222

Suojelukasvatustoimisto

Suojelukasvatusta tarvitsevia lapsia ja nuoria henkilöitä koskevia ilmoituksia saapui toimistoon kertomusvuoden aikana kaikkiaan 3 282 (3 518), jotka ilmoitusten syyn sekä sen aiheuttamien toimenpiteiden mukaan ryhmittäytyivät seuraavasti:

	Alle 16 v		16—17 v		Yhteensä		Yhteensä
	P.	T.	P.	T.	P.	T.	
<i>Ilmoituksen syy:</i>							
Lsl. 8 § 1 mom. e-kohta:							
Luvaton ansiotoimi	4	1	—	—	4	1	5
Oppivelvollisuuden laiminlyönti	142	45	1	1	143	46	189
Lsl. 8 § 2 mom.							
Rangaistava teko:							
Syyttäjän käsittelemättä	933	69	11	7	944	76	1 020
Syyttäjä jättänyt syyttämättä LNR 2 §	9	4	35	2	44	6	50
Oikeus jättänyt tuomitsematta LNR 3 §	70	12	118	33	188	45	233
Irtolaistapainen elämä	119	124	63	205	182	329	511
Tavattu päihtyneenä	103	10	400	27	503	37	540
Muu syy	203	96	293	142	496	238	734
V. 1964 saapuneita ilmoituksia yhteensä	1 583	361	921	417	2 504	778	3 282
V:ltä 1963 jäljellä olevia ilmoituksia	431	80	219	76	650	156	806
Ilman uutta ilmoitusta käsiteltäväksi otettuja asioita	32	4	6	4	38	8	46
Kaikkiaan	2 046	445	1 146	497	3 192	942	4 134
<i>Toimenpiteet:</i>							
Jaoston määräämä tai vahvistama toimenpide							
Lsl. 9 § 2 mom. b-kohta, varoitus	3	—	1	—	4	—	4
Lsl. 8 § 2 mom. c-kohta, toistaiseksi huostaanotto	33	12	5	10	38	22	60
Lsl. 9 § 2 mom. d-kohta							
toimitettu kotikuntaan	35	31	19	52	54	83	137
toimitettu lääkärin hoitoon	2	—	1	1	3	1	4
muu toimenpide	447	74	305	50	752	124	876
Lsl. 9 § 2 mom. e-kohta, suojeluvalvojan määrääminen	53	9	11	10	64	19	83
Lsl. 9 § 1 mom. huostaanotto	1	—	—	—	1	—	1
Lsl. 11 §, kodin ulkopuolella kasvattaminen sopimuksen nojalla	53	9	13	7	66	16	82
Lsl. 12 §, kodin ulkopuolella kasvattaminen jaoston päätöksen nojalla	13	2	3	4	16	6	22
Lsl. 30 §, annettu suostumus ansiotoimeen	1	1	—	6	1	7	8
Nuorisonhuoltajan toimenpide	953	200	432	258	1 385	458	1 843
Ei mitään toimenpidettä	169	14	262	47	431	61	492
V. 1964 käsiteltyjä asioita yhteensä	1 763	352	1 052	445	2 815	797	3 612
V:een 1965 jääneitä ilmoituksia	283	93	94	52	377	145	522
Kaikkiaan	2 046	445	1 146	497	3 192	942	4 134

Ilmoitukset koskivat 2 318 (2 282) lasta ja nuorta henkilöä, joista alle 16-vuotiaita poikia oli 1 008 (1 006) ja tyttöjä 244 (230) sekä 16—17-vuotiaita poikia 636 (752) ja tyttöjä 289 (294).

Taulukossa esitetyn lisäksi käsiteltiin 130 (poikia 80 ja tyttöjä 50, ed. v. yht. 98) yli 18-vuotiaana ilmoitetun nuoren asiaa, joista 62:een (43) nähden suoritettiin huoltoa (poikia 24, tyttöjä 38) ja 7 oli vielä vuoden lopussa käsittelemättä.

Tutkimuksen yhteydessä saatiin asiantuntija-apua lastensuojeluviraston sosiaalilääkärin toimistolta sekä eräissä tapauksissa muilta kasvatustieteiden ja yksityislääkäreiltä. Psykiatrasta hoitoa tarvitsevia sijoitettiin mahdollisuuksien mukaan sairaaloihin ja Metsäkummun hoitokotiin.

Huoltolaitokset. Suojelukasvatustoimiston kaupungin huoltolaitoksiin sijoittamien lasten ja nuorten henkilöiden vaihtuminen ilmenee seuraavasta yhdistelmästä:

¹⁾ Neuvontaa, ohjausta, järjestelytoimenpiteitä, tilapäisiä tukitoimenpiteitä ym.

24. Lastensuojelutoimi

Huoltolaitos	Lapsia					Huoltopäiviä	
	Jäljellä v:lta 1963	Uusia	Yh- teensä	Eron- neita	Jäljellä veen 1965	Yh- teensä	Keskim. hoidokkia kohden
Kaarelan nuorisokoti	4	2	6	3	3	1 752	292.0
Kallion nuorisokoti	1	5	6	2	4	1 278	213.0
Naulakallion vastaanottokoti	13	30	43	28	15	4 469	103.9
Vastaanottokoti Lemmilä	13	25	38	21	17	4 524	119.1
Hyvösen lastenkoti	—	1	1	—	1	16	16.0
Outamon vastaanottokoti	27	42	69	43	26	8 556	124.0
Koskentuvan nuorisokoti	7	2	9	4	5	1 887	209.7
Sofianlehto, C-osasto	2	4	6	4	2	295	49.2
Reijolan nuorisokoti	1	—	1	—	1	366	366.0
Taivallahden nuorisokoti	2	10	12	9	3	1 720	143.3
Töölön nuorisokoti	—	1	1	1	—	18	18.0
Metsäkummun hoitokoti	2	—	2	2	—	327	163.5
Oppilaskoti Toivola	5	4	9	5	4	1 324	147.1
Yhteensä	77	¹⁾ 126	¹⁾ 203	122	81	26 532	130.7

Muissa laitoksissa oli kertomusvuoden aikana yhteensä 269 lasta. Näistä oli jäljellä edelliseltä vuodelta 98 poikaa ja 40 tyttöä. Vuoden kuluessa sijoitettiin niihin 77 poikaa ja 54 tyttöä. Huoltopäiviä oli 45 941.

Viraston kolme huoltotarkastajaa toimivat pääasiallisesti laitosten sosiaalityöntekijöinä.

Perhehoidossa oli vuoden aikana 70 lasta yhteensä 14 644 päivää. Näistä oli jäljellä edelliseltä vuodelta 26 poikaa ja 4 tyttöä. Seuraavaan vuoteen jäi 35 poikaa ja 6 tyttöä.

Sairaaloissa hoidettiin vuoden aikana 53 lasta yhteensä 3 045 päivää, 23 poikaa ja 14 tyttöä oli sitäpaitsi jossakin muussa laitoksessa. Seuraavaan vuoteen jäi sairaalaan 7 poikaa ja 5 tyttöä.

Pysyväisessä valvonnassa olleet näkyvät seuraavasta taulukosta:

	Suojausvalvonnan alaisia		Laitoshuollon jälkivalvonnan alaisia tai perheisiin sijoitettuja		Valvottavia yhteensä		
	Valvojan ollessa				Poikia	Tyttöjä	Yhteensä
	lastensuojeluviranomainen	yksityinen henkilö	lastensuojeluviranomainen	yksityinen henkilö			
Jäljellä v:lta 1963	163	13	116	—	208	84	292
V. 1964 valvontaan tulleita	84	10	113	6	137	76	213
Yhteensä	247	23	229	6	345	160	505
Näistä:							
Muutti toiselle paikkakunnalle, vihittiin avioliittoon, kuoli tai valvonnan määräaika päättyi ...	17	—	14	—	17	14	31
Poistettiin valvonnasta myönteisin tuloksin	30	3	24	—	30	27	57
Otettiin lastensuojelulautakunnan huostaan tai sijoitettiin lastenhuoltolaitokseen	27	3	23	2	35	20	55
Valvonta lopetettiin tuloksettomana	6	1	1	—	4	4	8
Tuomittiin rikoksesta tai siirrettiin huoltolautakunnan alkoholisti- ja irtolaishuolto-osaston huollettavaksi	18	4	7	1	27	3	30
V:een 1965 jääneitä	149	12	160	3	232	92	324
Yhteensä	247	23	229	6	345	160	505

¹⁾ Hoidokin siirtyessä kaupungin hoitolaitoksesta toiseen tulee hän lasketuksi sekä laitoksesta eronneena että laitokseen otettuna hoidokkina ja sisältyy siis kahdesti kokonaissummaan.

Ansioityötä koskevan luvan myönsi suojelukasvatustaosto 72 alaikäiselle henkilölle.

Lausunnot. Toimisto antoi edelleen pyynnöstä eräitä lausuntoja tuomioistuille ja holhouslautakunnalle toimiston huollettavana olevista henkilöistä. Poliisilaitoksen passitoimisto ja liikennetoimisto pyysivät säännöllisesti lausunnon, milloin toimiston huollettavana ollut alaikäinen haki ulkomaanpassia tai ajokorttia. Ulkomaanpassia varten annettiin lausunto 40 henkilöstä (36 poikaa, 4 tyttöä) ja ajokorttia varten 17 pojasta. Kaupungin asuntoasiaintoimistolle annettiin eräitä asiakasperheiden asunnon tarvetta valaisevia lausuntoja.

Sosiaalinen oikeusapu. Suojelukasvatustoimiston edustaja oli säännöllisesti läsnä poliisin kuulustellessa rikokseen syytäksi epäiltyä alle 18-vuotiaasta henkilöä rikospoliisiosastossa ja muuten vakavanlaisessa rikosasiassa. Tällaisia kuulusteluja oli 1 859 (1 901) alaikäistä koskevassa asiassa. Kertomusvuoden aikana ryhtyi suojelukasvatustoimisto suorittamaan henkilötutkintoja alisyyttäjinä toimiville poliisiviranomaisille syyttämättä jättämisen harkintaa varten, milloin vähäisestä rikoksesta syylliseksi epäilty oli ollut 15- vaan ei 18-vuotias. Tällainen tutkinta tehtiin suppeassa muodossa poliisipiireille vuoden kuluessa 127 tapauksessa. Muuten hoiti nuorista rikoksenteikijöistä annetun lain määräämät tehtävät suojelukasvatustoimiston puolesta Vankeusyhdistyksen nuorisonvalvontatoimisto.

Ensihuolto ja etsivä nuorisonhuolto. Toimisto suoritti tarkkailua ja kiireellisiä toimenpiteitä iltaisin klo 24 saakka. Ns. ensihuoltajat hoitivat 447 tapausta, joista 398 koski poikia ja 49 tyttöjä. 66 tapauksessa oli kysymys Helsingin ulkopuolella asuvasta nuoresta. Huollettuja henkilöitä oli 347, joista poikia 302 ja tyttöjä 45.

Kertomusvuoden aikana saapui suojelukasvatustoimistolle seuraavat tiedot poliisin pidättämisestä alle 18-vuotiaista päihtyneistä: pidätyksiä oli 540 (778), joista 503 poikia ja 37 tyttöjä koskevia.

Edellä luetelluista tulivat suojelukasvatustoimiston huollettaviksi alle 15-vuotiaana rikkomuksen tehneet sekä ne 15—17-vuotiaana rikoksen tehneet, jotka nuorista rikoksenteikijöistä annetun lain nojalla jätettiin syyttämättä tai tuomitsematta. Tuomituista 15—17-vuotiaana rikoksen tehneistä tuli osa suojelukasvatustoimiston huollettaviksi pääosan jäädessä yksinomaan rikosoikeudellisten toimenpiteiden varaan tai ehdollisesti tuomittuina oikeusministeriön määräämään valvontaan. Suojelukasvatustoimiston huollettaviksi tulivat edelleen kaikki em. irtolaistapaisen elämän takia ilmoitetut tai juopuneena pidätetyt lukuun ottamatta niitä, jotka jäivät huoltolautakunnan huollettaviksi, koska olivat jo täyttäneet 18 v ennen kuin toimenpiteisiin voitiin ryhtyä.

Ulkomaille matkustavan nuorison valvomiseksi ja huoltamiseksi oli suojelukasvatustoimisto yhteistoiminnassa etenkin Turun ja Tukholman lastensuojeluviranomaisten kanssa.

Kaikki suojelukasvatustoimiston huollettaviksi tulleet em. tapaukset sisältyvät alussa mainittuihin tilastoihin.

Poliisiviranomainen on 3 337 (2 932) tapauksessa pyytänyt lautakunnalta suostumusta siihen, että alle 21-vuotias nuori rikoksenteikijä saataisiin tuomita rangaistusmääräysmenettelyin.

Käsittelyistä tapauksista oli miespuolisia syytettyjä 3 205 ja naispuolisia syytettyjä 132. Syytetyistä oli alle 18-vuotiaita 802 ja 18 v täyttäneitä 2 535. 2 589 tapauksessa oli syyttäjänä Helsingin poliisiviranomainen ja 748 tapauksessa muu poliisi-

viranomainen. Suoritetuista rikoksista oli moottoriajoneuvoliikenne rikoksia 2 493, muita liikenne rikoksia 69, juopumustapauksia 502 ja muita rikoksia 273. Suostumus rangaistus määräysmenettelyyn annettiin 3 135 tapauksessa ja evättiin 109 tapauksessa. Muiden sosiaalilautakuntien käsiteltäväksi siirrettiin tai muuten jätettiin ratkaisematta 93 tapausta.

Elatusaputoimisto

Elatusaputoimistossa pidettyyn avioliiton ulkopuolella syntyneiden lasten luetteloon merkittiin uusia tapauksia 733 ja poistettiin 655. Kun v:lta 1963 siirtyi 4 081 tapausta oli kertomusvuoden lopussa luettelossa 4 159 lasta.

Selvitystoimenpiteet. Elatusvelvollisuuden alustavan selvityksen suoritti lastenvalvoja äitien antamien tietojen perusteella. Asianosaisten ja lastenvalvojan keskinäisissä neuvotteluissa koetettiin kussakin tapauksessa saada aikaan elatussopimus, mutta jos elatusvelvolliseksi makaajaksi ilmoitettu kieltäytyi sopimasta tai elatusavun määrästä ei päästy yksimielisyyteen, otettiin lapsen äidin pyynnöstä tai viran puolesta elatusvelvollista vastaan haaste. Elatusvelvollisuus selvitettiin lopullisesti asianosaisten keskinäisellä sopimuksella 193 (212) tapauksessa ja tuomioistuimen päätöksellä 74 (77) tapauksessa.

Maksuttomasta oikeudenkäynnistä v. 1955 annetun ja v. 1961 muutetun lain perusteella haettiin kantajana esiintyvän äidin puolesta 45 (51) tapauksessa maksutonta oikeudenkäyntiä. Hakemuksista hyväksyttiin 43 (48) ja hylättiin 2 (3). Kaikkiaan esiinnyttiin oikeudessa 276 (279) kertaa. Lisäksi esiinnyttiin oikeudessa toisten kuntien lastenvalvojen puolesta 28 (18) kertaa. Muille sosiaaliviranomaisille annettiin virka-apua lastenvalvojan toimialaan kuuluvissa tehtävissä 213 (225) tapauksessa.

Elatusaputoimiston tehtäviin kuului myös elatusavun turvaamisesta eräissä tapauksissa v. 1948 annetussa laissa tarkoitetut asiat. Tämän lain perusteella elatusapujaosto teki Uudenmaan lääninhallitukselle uusia työlaiteesityksiä avioliitossa syntyneiden lasten osalta 193 (242) sekä avioliiton ulkopuolella syntyneitten osalta 79 (133) tapauksessa. Lääninhallituksen päätös saatiin yhteensä 303 (122) tapauksessa. Päätöksistä oli hylkääviä 23 (10). Huoltoapulain 42 §:n perusteella käsiteltiin elatusapujaostossa työlaitoksessa olevien elatusvelvollisten 215 (183) työlomanomusta ja 274 (265) tapauksessa määrättiin työlomalla ollut palautettavaksi työlaitokseen.

Seuraavat asetelmat valaisevat vuoden lopulla luetteloissa olleiden lasten äitien ja elatusvelvollisten siviilisäätystä, ikää ja ammattia lasten syntyessä.

Siviilisäätty	Äitejä	Elatus- velvollisia	Ikä vuotta	Äitejä	Elatus- velvollisia
Naimattomia	3 323	1 635	15	9	—
Leskiä ja laillisesti eronneita ...	580	467	16—19	682	238
Naimisissa olevia	243	1 260	20—24	1 475	1 052
Tiedot puuttuvat	13	797	25—29	928	936
Yhteensä	4 159	4 159	30—34	570	579
			35—39	361	353
			40—49	132	352
			50—	—	88
		Tiedot puuttuvat		2	561
		Yhteensä		4 159	4 159

Ammatti	Äitejä	Elatus- velvollisia
Virkamiehiä, vapaiden ammattien harjoittajia ym	150	326
Maatalouden ja sen sivuelinkeinojen harjoittajia	35	79
Itsenäisiä liikkeen harjoittajia	159	197
Liikeapulaisia ja työnjohtajia	965	405
Tehdas- ja muita ammattityöntekijöitä	1 043	1 373
Muita työntekijöitä	303	595
Merimiehiä, kalastajia ja laivojen henkilökuntaa	10	147
Valtion, kunnan ym. viran- ja toimenhaltijoita	314	268
Kotiapulaisia	749	—
Muun elinkeinon harjoittajia	31	7
Henkilöitä ilman varsinaista tai tunnettua ammattia	400	762
Yhteensä	4 159	4 159

Lastenvalvojan luetteloissa olevista lapsista kuoli kertomusvuoden aikana 15, joista 13 oli sairaalassa, 1 lastenkodissa ja 1 hoitokodissa. Kuolemansyynä oli 2 tapauksessa keuhkokuume, 1:ssä keuhkoverenvuoto, 1:ssä keuhkojen ilmattomuus, 1:ssä keuhkojen kehittymättömyys ja pallean puuttuminen, 3:ssa synnynnäinen epämuodostuma, 1:ssä synnynnäinen sydänvika, 1:ssä kurkkutulehdus ja 5:ssä tapauksessa heikkous ja elinkelvottomuus.

Ottolapsiksi hyväksyttiin 59 lastenvalvojan luetteloissa ollutta avioliiton ulkopuolella syntynyttä lasta.

Elatusavun ennakkoa suoritettiin 3 368 lapsesta, joista 637 oli avioliiton ulkopuolella syntyneitä ja 2 731 avioliitossa syntyneitä. Elatusvelvollisilta perittiin suoritettujen ennakkojen korvauksina 111 448 mk eli n. 10 % suoritetuista määristä.

Ennakkojen käsittelyä valaisee seuraava taulukko:

Elatusavun ennakot

	Hake- muksia jätetty kpl	Ennakkoa suoritettu			Hylätty		Lakkau- tetty		Keskey- tetty		Ennakon jakaantuminen perheen suuruuden mukaan							
		nosta- jien luku	lasten luku	mk	nos- ta- jia	lap- sia	nos- ta- jia	lap- sia	nos- ta- jia	lap- sia	Lapsia							
											1	2	3	4	5	6	7	
Tammikuu	1 397	1 301	1 941	76 078	26	47	—	—	—	—	851	301	107	24	8	3	1	
Helmikuu	239	1 421	2 063	80 542	16	17	4	4	—	—	959	327	103	23	6	2	1	
Maaliskuu	161	1 526	2 201	85 847	20	31	1	2	—	—	1 037	351	105	22	8	2	1	
Huhtikuu	112	1 594	2 294	89 361	8	9	8	14	3	5	1 079	378	104	22	8	2	1	
Toukokuu	90	1 632	2 354	91 286	14	20	35	40	—	1	1 098	394	105	25	8	1	1	
Kesäkuu	79	1 618	2 352	91 778	12	12	16	35	1	7	1 082	390	109	27	6	3	1	
Heinäkuu	65	1 678	2 430	94 939	2	2	15	21	—	—	1 137	386	116	27	8	3	1	
Elokuu	73	1 751	2 546	99 265	8	11	12	23	1	2	1 175	416	119	28	9	3	1	
Syyskuu	81	1 635	2 352	91 736	2	3	16	32	—	3	1 109	382	109	26	6	3	—	
Lokakuu	71	1 737	2 490	97 179	—	—	29	39	—	1	1 182	404	115	28	5	3	—	
Marraskuu	66	1 763	2 537	98 897	4	4	13	19	—	1	1 198	410	114	31	7	3	—	
Joulukuu	56	1 806	2 608	102 245	—	—	2	3	—	—	1 225	420	117	32	8	4	—	
				1 099 153														

Toimiston tiliasema oli vuoden päättyessä seuraava:

Tulot			
	Au-lapset mk	Aviolapset mk	Yhteensä mk
Siirto v:lta 1963:			
Lastenvalvojan talletus-, säästö- ja posti- siirtotilin sekä kassan saldo	—	—	59 352.94
Valvottujen säästötilien saldo	197 427.15	156.89	197 584.04
Lapsille perityt elatusmaksut	888 318.03	430 709.97	1 319 028.00
Kaupungille suoritettavat hoitomaksujen korvaukset	289 913.55	14 218.93	304 132.48
Peritty elatusapuennakkoa	—	—	111 448.35
Kassasta elatusapuennakkoja	—	—	970 000.00
Yksityisiltä perityt oikeuskulujen korvauk- set	6 829.46	324.92	7 154.38
Kaupungin suorittamat oikeuskulujen kor- vaukset v:lta 1964	11 100.80	426.73	11 527.53
Korkotuloja	9 223.18	29.22	9 252.40
Lastenvalvojan säästö- ja talletustilin korko	—	—	1 781.63
		Yhteensä	2 991 261.75
Menot			
	Au-lapset mk	Aviolapset mk	Yhteensä mk
Huoltajalle suoritettut lasten hoitokorvauk- set	858 958.09	418 831.69	1 277 789.78
Kaupungille suoritettut hoitomaksujen kor- vaukset	289 913.55	14 218.93	304 132.48
Maksettu elatusapuennakkoa	—	—	1 099 153.47
Kaupungille suoritettut oikeuskulujen kor- vaukset	3.62	157.81	161.43
Oikeuskuluihin käytetty	17 926.64	593.84	18 520.48
Lastenvalvojan säästö- ja talletustilin korko	—	—	1 781.63
Siirto v:een 1965:			
Lastenvalvojan säästö- ja postisiirtotilin sekä kassan saldo	—	—	68 659.56
Valvottujen säästötilien saldo + obligaatiot	220 296.81	766.11	221 062.92
		Yhteensä	2 991 261.75

V ä e s t ö a s i a i n t o i m i s t o

Äitiysavustukset. Hakemuksia otti vastaan lastensuojeluviraston lisäksi 50 neuvola tai neuvolapiiriä. Virastoon jätettiin 394 (589) ja neuvoloihin 8 211 (7 738) hakemusta.

Jaosto käsitteli yhteensä 8 605 (8 327) äitiysavustushakemusta. Näistä hyväksyttiin 8 405 (8 135) ja hylättiin 200 (192).

Avustusta myönnettiin 8 254 (7 997) sellaiselle hakijalle, joka oli käynyt lain määräämässä tarkastuksessa ennen neljännen raskauskuukauden päättymistä sekä 151 (138) hakijalle, joka oli esittänyt pätevän syyn laiminlyöntiinsä.

Seuraava asetelma osoittaa, miten hakijat noudattivat äitiysavustuslain määräämää tarkastusvelvollisuutta:

	v. 1964	v. 1963
IV raskauskuukaudessa tai sitä ennen	8 276	(8 036)
V »	156	(118)
VI »	72	(86)
VII »	63	(42)
VIII »	23	(18)
IX »	5	(11)
X »	5	(9)
ei lainkaan tarkastuksia ennen synnytystä	5	(7)
Yhteensä	8 605	(8 327)

Kertomusvuoden loppuun mennessä suoritettiin hakijoille edelliseltä vuodelta nostamatta jääneitä ja kertomusvuoden aikana myönnettyjä avustuksia yhteensä 427 550 (409 050) mk. Näistä oli luontoisavustuksia 231 950 (212 800) mk:n arvosta. Ohjekirjasia odottaville äideille jaettiin edelleenkin kaupungin kustannuksella.

Sosiaaliministeriö myönsi kertomusvuoden äitiysavustusten maksamiseen ennakkoa 150 000 (140 000) mk.

Äitiysavustus oli kertomusvuonna 50 mk jokaista syntynyttä lasta kohti.

Perhelisät. Perhelisän hakijoita oli yhteensä 1 794 (1 772), joista hyväksyttiin 1 559 (1 615) ja hylättiin 235 (157). Veroylityksen takia hylättiin 178 (122) ja muusta syystä 57 (35). Hakemuksista oli 18 (26) toistamiseen käsiteltävänä kokouksessa lapsen syntymän tai muun syyn vuoksi.

Perhelisän määrä oli 60 mk (55 mk) lisäksi oikeutettua lasta kohti.

Lisä myönnettiin harkinnan perusteella 259 (235) perheelle veroylityksestä huolimatta.

Perhelisää saaneella 1 559 (1 614) perheellä oli lisäksi oikeutettuja lapsia yhteensä 6 184 (6 449), joista 5 911 (6 177) alle 16-vuotiaita ja 274 (272) koulunkäynnin perusteella huomioonotettuja 16 v täyttäneitä lapsia.

Lapsiluvun mukaan jakaantuivat perheet seuraavasti:

Lapsia perhettä kohden	Perheitä	Lapsia perhettä kohden	Perheitä
2	341 (342)	7	44 (55)
3	166 (171)	8	15 (14)
4	561 (584)	9	5 (8)
5	300 (310)	10	5 (3)
6	121 (126)	11	1 (1)
Yhteensä 1 559 (1 614)			

Perhelisän saajista oli 956 (998) varsinaista suurperhettä, 436 (437) leskien ja 167 (179) työkyvyttömiä perhettä.

Kertomusvuonna suoritetusta koko perhelisän määrästä 153 622 (151 687) mk:sta jaettiin suurille perheille 98 880 (94 763) mk, leskiperheille 41 367 (38 787) mk ja työkyvyttömiä perheille 18 375 (18 136) mk.

Avustuksen suorituksessa käytettiin edelleenkin liikkeisiin suoraan annettuja osto-osoituksia. Osan tarvikkeista hankkivat perheet itse, esittäen niistä hyväksyttävän tilityksen toimistoon.

Perhelisävaroista käytettiin asuin- ja talousrakennusten kunnostamiseen 3 245 (4 017) mk, sänkyihin ja vuodevaatteisiin 74 752 (72 465) mk, huonekaluihin 17 144 (19 759) mk, astioihin ja muihin taloustarvikkeisiin 11 658 (10 940) mk, ompelu- ja pesukoneisiin sekä pölynimureihin 11 554 (7 533) mk, vaatetukseen 39 484 (35 716) mk sekä muihin luontoissuorituksiin 785 (1 255) mk.

Sosiaaliministeriö myönsi kertomusvuonna perhelisien maksamista varten ennakkoa 120 000 (125 000) mk.

Erityislapsilisät. Uusia erityislapsilisähakemuksia jätettiin vuoden 1964 aikana 782 (616), joista toisista kunnista siirrettyjä oli 83 (68).

Jaoston käsiteltävänä oli kertomusvuoden aikana 2 758 (2 388) erityislapsilisäasiaa. Näistä oli lain määräämiä tarkistuspäätöksiä 1 678 (1 794). Harkinnan perusteella myönnettiin tai suoritusta jatkettiin veroäyriylityksestä huolimatta 139 (254) nostajalle. Tapauksia, joissa erityislapsilisähakemus hylättiin tai tarkistuksen yhteydessä suoritusta päätettiin lopettaa, oli 941 (722). Laissa säädettyjen edellytysten puuttumisen takia hylättiin anomus tai lakkautettiin lapsilisä 698 (528) tapauksessa, veroylityksen takia 200:ssä (140), koulutusavustuksen takia 35:ssä (39), varallisuuden takia lapsen avuttomuudesta huolimatta 6:ssä (12) ja 16—20-vuotiaan lapsen kouluajalta saaman palkan tai luontoisedun takia 2 (3) tapauksessa.

Kertomusvuoden aikana lähetettiin 20 (40) avutonta lasta koskevaa hakemusta lausuntoineen sosiaaliministeriön ratkaistavaksi.

Lasten lukumäärä erityislapsilisän suorittamisperusteen mukaan oli vuoden viimeisen neljänneksen aikana: täysoripous 51 (54), puolioripous 1 652 (1 699), au-lapsen elatusavun puuttuminen 210 (195) ja vanhempien kansaneläke 677 (713) eli yhteensä 2 590 (2 661) tapauksessa; sokeus 11 (10), kuurous 63 (56), raajavamman 50 (42), vaikea kaatumatauti 15 (10), syvä vajaamielisyys tai mielisairaus 137 (154), sokeritauti 86 (75), sydänvika 5 (6), keuhkoastma 2 (2) sekä muu avuttomuus 55 (49) eli yhteensä 424 (404).

Erityislapsilisää suoritettiin viimeiseltä neljännekseltä kaikkiaan 3 014 (3 065) lapsesta 2 006 (2 012) nostajalle yhteensä 146 538 (126 828) mk. Vuoden aikana suoritettiin kaiken kaikkiaan erityislapsilisää 593 148 (516 420) mk.

*Kodinperustamislainoj*a ei v:n 1957 elokuusta lähtien ollut toistaiseksi myönnetty, koska valtion talousarviossa ei ole ollut tarkoitukseen määrärahaa. Lainojen takaisin perimiseen liittyviä varallisuusselvityksiä ja lausuntoja annettiin sosiaaliministeriölle.

Lapsilisät. Lapsilisän määrä oli yhdestä lapsesta 46.50 mk neljännekseltä, toisesta lapsesta 53.50 mk ja 63 mk kolmannesta ja sitä seuraavista lapsista. Viimeisestä neljänneksestä alkaen korotettiin lapsilisä toisesta lapsesta 55 mk:aan ja kolmannesta ja sitä seuraavasta lapsesta lähtien 66 mk:aan, ensimmäisen lapsen saadessa edelleen 46.50 mk neljännekseltä. Kertomusvuoden aikana rekisteröitiin 6 315 (6 329) kokonaan uutta lapsilisätapausta. Sen lisäksi rekisteröitiin toisista kunnista siirrettyjä ja aikaisemmin rekisteröityihin perheisiin syntyneitä lapsia 4 781.

Jaosto käsitteli vuoden aikana 1 517 (1 550) lapsilisää koskevaa asiaa. Lapsilisää määrättiin maksettavaksi kaikkiaan 22 147 933.50 (21 178 188) mk. Tästä palautettiin virheellisinä suorituksina tai oikeudettomasti nostettuna lapsilisänä 2 205 (4 958) mk sekä nostamatta jääneinä lapsilisinä 89 780 (100 332) mk.

Lapsilisän saajat ja lapsiluvut:

Neljännes	Lapsilisän nostajia	Vastaava lasten luku
I	65 184 (64 770)	109 092 (109 052)
II	65 269 (64 552)	109 092 (108 699)
III	65 346 (64 908)	109 265 (108 705)
IV	65 545 (65 930)	109 389 (109 778)

Näihin lukuihin sisältyy n. 1 300 tapausta, joissa lapsilisä on maksettu kunnalle.

Lapsilisää nostaneet yksityiset perheet (nostajat) ryhmittyivät lapsiluvun mukaan vuoden viimeisen neljänneksen aikana seuraavasti:

Lapsilisää nostettiin	Nostajien lukumäärä	Lasten luku
1 lapsesta	33 126 (33 226)	33 126 (33 226)
2 »	20 752 (20 612)	41 504 (41 224)
3 »	7 197 (7 148)	21 591 (21 444)
4 »	1 800 (1 864)	7 200 (7 456)
5 »	489 (471)	2 445 (2 355)
6 »	115 (132)	690 (792)
7 »	39 (43)	273 (301)
8 »	14 (15)	112 (120)
9 »	6 (3)	54 (27)
10 »	1 (1)	10 (10)
Yhteensä	63 539 (63 515)	107 005 (106 955)

Sosiaalilääkärin toimisto

Kertomusvuoden aikana tutkittiin 540 (603) lasta ja tutkittavaksi ilmoitetuista tapauksista siirtyi keskeneräisinä ja tutkimusta odottamaan seuraavaan vuoteen 105 (145) lasta. Tapaukset jakautuivat lähettäjiin mukaan seuraavasti: lastenhuoltotoimistosta ilmoitettuja 391 (362), vajaamielishuoltajan ilmoittamia 66 (196) ja suojelukasvatustoimistosta 188 (190). Kerran viikossa toimi vajaamielisneuvola, jossa psykiatri sosiaalityöntekijän avustamana otti vastaan vajaamielispotilaita lähinnä huollollisessa mielessä.

Sosiaalilääkärin toimiston tutkimusaineisto, ilmoitukset ja tutkimustulokset ilmenevät seuraavista taulukoista:

Tutkimusaineisto:

	I k ä										Kaikkiaan
	0—6 v		7—15 v		16—17 v		18 v		Yhteensä		
	P.	T.	P.	T.	P.	T.	P.	T.	P.	T.	
Jäljellä v:een 1964	19	12	46	29	17	14	7	1	1)89	1)56	145
Uusia v. 1964											
Lastenhuoltotoimisto	53	50	120	69	7	2	2	1	182	122	304
Lhtn vajaamielisryhmä	2	2	15	9	—	4	5	11	22	26	48
Suojelukasvatustoimisto	—	—	99	21	7	21	—	—	106	42	148
Yhteensä											
Lastenhuoltotoimisto	69	59	147	90	11	9	5	1	232	159	391
Lhtn vajaamielisryhmä	5	5	19	12	2	4	7	12	33	33	66
Suojelukasvatustoimisto	—	—	114	26	18	28	2	—	134	54	188
Kaikki yhteensä	74	64	280	128	31	41	14	13	399	246	645
Poistettu v. 1964	60	49	239	107	25	35	13	12	337	203	540
Jäljellä v:een 1965	14	15	41	21	6	6	1	1	62	43	105

¹⁾ Tutkimusjonotusajana osa siirtynyt seuraavaan ikäryhmään.

Ilmoittajat ja ilmoittamisen pääsyy:

Syy	Lastenhuoltotoimisto			Suojelukasvatustoimisto			Kaikkiaan
	P.	T.	Yhteensä	P.	T.	Yhteensä	
Kehitystason määrittäminen	59	48	107	2	1	3	110
Heikko koulumenestys	21	10	31	9	1	10	41
Koulunkäynnin järjestely	4	2	6	4	—	4	10
Laitossijoitus	6	7	13	12	2	14	27
Mahdollinen laitoksesta kotiuttaminen	4	2	6	2	—	2	8
Merkitseminen vajaamielislueteloon ja laitos-							
hakemus	7	2	9	—	—	—	9
Päivähuoltolaan sopivuus	—	2	2	—	—	—	2
Lapsen sopivuus kasvatuskotiin	10	5	15	1	—	1	16
Kodin tai kasvatuskodin sopivuus lapselle							
Mahdollinen sairaalatutkimus tai hoito	7	2	9	—	—	—	9
Mahdollinen lääkehoito	2	—	2	—	—	—	2
Hermostolliset herkkyysoireet	54	40	94	15	8	23	117
Kastelu ja/tai tuhriminen	34	13	47	7	—	7	54
Sopeutumisvaikeudet	23	14	37	79	40	119	156
Seksuaaliset vaikeudet	1	3	4	3	2	5	9
Mahdollinen adoptio tai sen purkaminen	15	20	35	—	—	—	35
Holhous- ja oikeusasia	6	11	17	—	—	—	17
Työkyvyttömyyseläkkeen hakeminen	2	4	6	—	—	—	6
Mahdollinen sterilisaatio	—	3	3	—	—	—	3
Lausunto kutsuntaviranomaisille	2	—	2	—	—	—	2
Muut syyt	8	4	12	—	—	—	12
Yhteensä	265	192	457	134	54	188	645

Tutkittujen ominaisuudet:

	0—6 v		7—15 v		16—17 v		18 v		Yhteensä		Kaikkiaan
	P.	T.	P.	T.	P.	T.	P.	T.	P.	T.	
<i>Älykkyytaso</i>											
130—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	1
110—129	9	3	10	5	—	1	—	—	19	9	28
90—109	6	10	34	18	1	2	—	—	41	30	71
80—89	9	7	23	11	2	—	1	2	35	20	55
60—79	16	7	15	11	—	3	3	4	34	25	59
40—59	2	1	7	4	—	1	2	4	11	10	21
alle 40	2	1	3	3	—	—	—	1	5	5	10
V. 1964 ei tutkittuja	30	34	191	76	25	34	8	2	254	146	400
Yhteensä	74	64	283	128	28	41	14	13	399	246	645
<i>Sukurasitus¹⁾</i>											
Rangaistu	4	4	15	6	1	1	—	—	20	11	31
Poikkeava elämäntapa	25	15	90	42	19	13	3	—	137	70	207
Vajaamielisyys	5	5	16	6	—	2	4	1	25	14	39
Mielisairaus	13	11	35	33	2	11	1	1	51	56	107
Muu pitkäaikainen sairaus	7	4	14	4	—	3	—	—	21	11	32
Aistivallisuus	—	—	4	—	—	—	—	—	4	—	4
Yhteensä	54	39	174	91	22	30	8	2	258	162	420
<i>Kasvuympäristön erikoisuus¹⁾</i>											
Avioton	35	39	73	35	6	6	3	1	117	81	198
Äiti, isä tai molemmat kuolleet	1	3	31	13	3	10	4	4	39	30	69
Avioero, asumusero	18	13	71	44	11	15	3	—	103	72	175
Äiti- tai isäpuoli	4	3	28	15	7	8	3	—	42	26	68
Otto- tai kasvatusvanhemmat	16	21	49	22	2	5	—	1	67	49	116
Lasten- tai nuorisokoti	49	35	98	56	9	8	3	1	159	100	259
Suojelukasvatus vastaanottokoti	—	—	37	11	6	14	—	1	43	26	69
Yhteensä	123	114	387	196	44	66	16	8	570	384	954

¹⁾ Sama lapsi saattaa esiintyä useammassa eri kohdassa.

Kertomusvuonna tutkitut lapset ja nuoret henkilöt ryhmitettyinä diagnoosin ja toimenpiteiden mukaan¹⁾:

Kaikista tutkituista selvitykset ja lausunnot, lisäksi suosituksia ja toimenpiteitä, joita monen tutkitun osalla useita	300—301	310—318	320	321—324	325.0. 1.4.5	325.2	325.3—326	326.3	326.4	351—353	Muut	793	Tutkimatta	Yhteensä
Tutkimus, selvitys ja lausunto lasten-huolto- ja suojelukasvatustoimistolle..	—	31	—	71	13	25	22	22	6	4	2	36	24	256
Suositus kasvatuskotiin	—	—	—	5	—	—	1	1	—	—	—	3	—	10
» lastenkotiin	—	1	—	2	—	4	2	—	—	—	1	4	—	14
» vastaanotto- tai nuorisokotiin ..	—	5	—	2	—	1	3	8	3	—	—	—	—	22
» koulukotiin	—	—	—	—	—	3	1	1	3	—	—	—	—	8
» sairaalaan	3	14	2	14	3	8	2	4	—	1	1	1	—	53
» poliklinikalle tutkimukseen	1	1	1	14	2	7	9	3	5	4	—	5	—	52
» vajaamielisiin rekisteriin ja/tai laitokseen	—	—	—	—	7	4	—	—	—	—	—	—	—	11
» vajaamielispäivähuoltolaan	—	—	—	—	1	2	—	—	—	—	—	—	—	3
» laitoksesta kotiuttamiseen	—	—	—	1	—	2	2	4	—	—	—	2	—	11
» yksilöterapiaan	—	2	—	2	—	—	—	1	—	—	—	—	—	5
Ehdotettu oppivelvollisuuden suorittamisesta vapauttamista	—	—	—	—	2	4	1	—	—	—	—	—	—	7
» koulunkäynnin alkamisen siirtämistä	—	—	—	6	1	8	2	—	—	1	—	—	—	18
» apukouluun	—	—	—	—	—	9	3	—	—	—	—	—	—	12
» muuta koulujärjestelyä	—	3	—	6	—	6	5	5	—	—	—	2	—	27
» ammatinvalinnan ohjausta	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Lausunto adoptioasiassa	—	1	—	3	—	—	—	—	—	—	—	20	—	24
» holhous- tai oikeusasiassa	—	1	—	3	1	—	—	—	—	—	—	11	—	16
Esitetty sterilisaatiota tai aborttia	—	—	—	—	—	3	1	—	—	—	—	—	—	4
Todistus työkyvyttömyyseläkkeen hakemusta varten	—	—	—	—	1	2	—	—	—	—	—	—	—	3
Lausunto kutsuntaviranomaisille	—	—	—	—	1	3	—	—	—	—	—	—	—	4
Muu lääkärintodistus	—	—	—	—	1	2	—	1	3	—	—	—	—	7
Lääkemääräykset	—	9	—	10	2	4	3	4	—	4	—	—	—	36
Yhteensä	4	69	3	140	35	97	57	54	20	14	4	84	24	605

Tautinimistö:

- 300 Schizophrenia (jakomielitauti)
 301 Psychosis manico-depressiva (maanis-depressiivinen mielisairaus)
 310—318 Psychoneuroses (neuroosit)
 320 Constitutio psychopathica (luonnevikaisuus)
 321—324 Persona immatura (tunne-elämän kypsyttömyys ja häiriytyneisyys)
 325.0 Idiotia (tylsämielisyys)
 325.1 Imbecillitas (vähämielisyys)
 325.4 Mongolismus (mongolismi)
 325.5 Oligophreniae aliae (muu, ei määriteltävissä oleva vajaamielisyys)
 325.2 Debilitas (heikkomielisyys)
 325.3 Deficientia intelligentiae (heikkolahjaisuus)
 326.0 Dyslexia (lukemishäiriö)
 326.1 Battarismus (änyttäminen)
 326.2 Vitia locutionis alia (muu puhevika)
 326.3 Maladaptatio acuta (sopeutumattomuus)
 326.4 Abnormitas characteris (luonteen poikkeavuus)
 351—353 Laesio cerebri intra partum (aivovaurio)
 793 Observationes et explorationes (huomiointia ja tutkimuksia)

¹⁾ Ks. seur. tautinimistöä.

Asumuserosovittelut

Lastensuojelulautakunnan määräämät sovittelijat hoitivat sovittelutehtäviä seuraavasti: päätettyjä sovitteluja oli 113, kesken jääneitä (31.12.) 25 eli yht. sovitteluja 138. Avioliittoa jatkoi (ei todistusta) 5 avioparia, neuvottelukertoja oli 363, lapsettomia aviopareja 41 ja lasten lukumäärä 161.

Aviopuolisoiden jakautuminen uskontokunnan mukaan oli (päättäneissä sovituissa) siviilirekisterissä 127 aviopuolisoa, evankelislutherilaisessa seurakunnassa 88, muu uskontokunta 11 eli yhteensä 226 aviopuolisoa.

Jakautuminen avioliittovuosien mukaan oli seuraava: 0—1 vuotta 15, 2—5, 37, 6—10, 30 ja yli 10 vuotta 56 eli yhteensä 138 avioliittoa.

Sosiaaliryhmitys miehen ammatin mukaan jakautui seuraavasti: johtavassa asemassa olevia 4, pienyrittäjät, työnjohtajat, ylempi toimistohenkilökunta 27, ammattityöntekijät, alempi toimistohenkilökunta 86, apu- ja sekatyöntekijät 20 ja ilman ammattia 1 eli yhteensä 138.

Sovittelijoina toimivat kertomusvuoden aikana lastenhuollontarkast. Margit Törnudd ja joht. huoltotarkast. Marja Muukkonen.

Eräitä yhdistelmätietoja

Lastensuojelulautakunnan täysihuollossa oli edelliseltä vuodelta jäljellä kaikkiaan 3 258 lasta. Kertomusvuoden kuluessa otettiin hoidettavaksi 1 128 lasta (1206), joten vuoden aikana oli lautakunnan täysihuollossa yhteensä 4 386 (4 301) lasta. Näistä oli 3 964 lastenhuoltotoimiston alaista ja 409 suojelukasvatusta tarvitsevaa lasta tai nuorta henkilöä. Sitä paitsi oli 13 lasta osan vuodesta lastenhuoltotoimiston ja osan vuodesta suojelukasvatustoimiston huollossa.

Lautakunnan huoltoon otetuista lapsista oli syntynyt 2 748 eli 62.7 % avioliitossa ja 1 638 eli 37.3 % avioliiton ulkopuolella. Lastenhuoltotoimiston alaisten lasten vastaavat suhdeluvut olivat 60.3 ja 39.7 sekä suojelukasvatusta tarvitsevien lasten 85.5 ja 14.5. Kaikista aviosyntyisistä lapsista oli 2 446:lla eli 89.0 %:lla molemmat vanhemmat elossa, 281:llä eli 10.2 %:lla jompikumpi vanhemmista kuollut ja 21 eli 0.8 % täysin orpoja. Au-lapsista 801:llä eli 48.9 %:lla oli sekä elatusvelvollinen että äiti elossa, 820:llä eli 50.1 %:lla oli elatusvelvollinen tai äiti kuollut tai elatusvelvollinen tuntematon ja 17:llä eli 1.0 %:lla olivat molemmat vanhemmat kuolleet tai tuntemattomia.

Suurin osa lapsista oli syntynyt Helsingissä, nimittäin 3 633 eli 83.6 % niistä, joiden syntymäpaikka oli tiedossa. Pääkaupunkia ympäröivissä kunnissa oli syntynyt 26 ja muualla Uudenmaan läänissä 113, joten muualla syntyneitä oli 574 eli 13.2 %.

Jotta saataisiin selvitettyksi, mihin yhteiskuntaluokkiin lautakunnan huollossa olevat lapset kuuluivat, ryhmiteltiin heidät vanhempiensa ammatin perusteella, aviosyntyiset isän ja au-lapset äidin ammatin mukaan. Sen nojalla oli mm. tehdas- ja ammattityöntekijäin lapsia 2 012 eli 45.9 %, muiden työntekijäin 478 eli 10.9 %, kotiapulaisten 344 eli 7.8 %, itsenäisten liikkeenharjoittajien 149 eli 3.4 %, liikeapulaisten ja palveluskunnan 696 eli 15.9 % sekä virkamiesten ja vapaiden ammattien harjoittajien lapsia 174 eli 4.0 %.

Toimitettujen tutkimusten mukaan oli syynä em. lasten joutumiseen lautakunnan huostaan useimmissa tapauksissa jokin vanhemmista johtunut seikka. Ainoastaan 967:ssä eli 22.0 %:ssa tapauksista syy johtui lapsesta, 583 lasta nimittäin otettiin sairauden, vajaamielisyyden, aistivallisuuden tai raajarikkoisuuden ja 384 lasta pahantapaisuuden vuoksi lautakunnan huostaan. Sen sijaan 3 180:ssä eli 72.5 %:ssa tapauksista syy johtui vanhemmista, 288 eli 6.6 % lapsista otettiin huollettaviksi sen vuoksi, että vanhemmilta puuttui kasvatuskky, 113:lla eli 2.6 %:lla oli jompikumpi tai molemmat vanhemmat kuolleet, 160 lasta eli 3.6 % oli vanhempiensa hylkäämiä, 732 lapsen eli 16.7 %:n vanhemmat olivat joko sairaita tai heidän työkykynsä oli vähentynyt ja 122 lapsen eli 2.8 %:n vanhemmat olivat joko työhaluttomia, huolimattomia tai juoppoja.

Äidinkieli oli 4 169:llä eli 95.1 %:lla suomi, 211:llä eli 4.8 %:lla ruotsi ja 6:lla eli 0.1 %:lla jokin muu kieli.

Muussa suhteessa viitataan eripainoksen liitteenä olevaan tilasto-osastoon.

Taloustietoja

Lastensuojelutoimen aiheuttamat bruttomenot olivat tilinpäätöksen mukaan seuraavat:

	mk
Lastensuojeluvirasto	2 028 021
Avohuolto:	
turvattomien alaikäisten sijoitus ja tilapäinen avustaminen	1 848 507
suojelukasvatusta tarvitsevien alaikäisten sijoitus ja tilapäinen avustaminen	70 467
lasten kesävirikistys ja lomamatkat	149 953
vajaamielisten huolto	69 283
Laitoshito:	
kaupungin lasten- ja nuorisonhuoltolaitokset	5 551 146
» vajaamielislaitokset	726 129
turvattomien alaikäisten sijoitus vieraissa laitoksissa	2 859 633
suojelukasvatusta tarvitsevien alaikäisten sijoitus vieraissa laitoksissa	180 154
vajaamielisten sijoitus	932 965
Järjestöjen avustukset	119 494
Lastensuojelulautakunnan käyttövarat	3 946
Yhteensä	14 539 698

Lisäksi esiintyi tilinpäätöksessä pääomamenoina laitosten perusparannuskustannuksia:

	mk
Sofianlehdon vastaanottokoti	54 434
Outamon vastaanottokoti	5 961
Naulakallion vastaanottokoti	23 187
Oppilaskoti Toivola	19 669
Päivähuoltola Vantaala	1 707
Yhteensä	104 958

Lastensuojelutoiminnasta saadut tulot jakaantuivat seuraaviin eriin:

	mk
Valtionapu sosiaalilääkärin toimiston menoihin	6 433
Korvaukset annetusta huollosta:	
valtiolta	1 126 762
vierailta kunnilta	25 275
yksityisiltä	1 376 988
Valtionapu:	
lastenkodeille	149 880
vajaamielislaitoksille	301 130
Ateriamaksut	108 957
Luontoisedut	64 235
Vuokrat	120 386
Gustaf Walfrid Hyvösen rahaston tuotto	46 595
Muut tulot	26 587
Yhteensä	3 353 228

Kun tulot vähennetään bruttomenoista 14 539 698 mk:sta, kaupungin kassaa rahoittavaksi nettomenoksi jää 11 186 470 mk eli 1 874 452 mk enemmän kuin edellisenä vuonna.

*Lastensuojelujärjestöjen ja kuntainliittojen
suorittaman työn tukeminen*

Kuten menoista ilmenee, jaettiin avustuksina yksityisille lastensuojelujärjestöille yhteensä 119 494 mk, josta Vankeusyhdistys sai 10 000 mk ja 109 494 mk sellaiset järjestöt, jotka järjestivät kesävirkestystä helsinkiläisille lapsille. Lisäksi suoritettiin osuutena Kärkulla Centralanstalt -nimistä laitosta ylläpitävälle kuntainliitolle 37 100 mk ja Rinnekoti-Säätiölle osuutena keskuslaitoksen perustamiskustannuksiin 42 210.52 mk.

Lastensuojelurahastot

Kaupungin lastensuojelutyötä varten oli rahatoimiston hoidossa eräitä rahastoja, joiden pääomat ja käytettävissä olevat korkovarot olivat 31.12. seuraavan suuruiset:

	Pääoma mk	Korot mk
Adolf Holmgrenin lahjoitusrahasto	418	173
Johan Gustav Rosenbergin rahasto	127	12
Lasten kesäsiirtolain rahasto	218	173
Bergman-puolisojen lahjoitusrahasto	632	62
L. A. Grönholmin Helsingin orpolasten rahasto	134	21
M. Kotschackin lastenvaatusrahasto	976	85
Aina ja Ivar Gordien lahjoitusrahasto	662	69
Yhteensä	3 167	595

Hoitopaikkavaraukset

Lastensuojelulautakunta sijoitti laitoshoidon tarvitsevia alaikäisiä ja vajaamielisiä kertomuksesta ilmenevässä määrin valtion, eri kuntien tai kuntainliittojen sekä yksityisten omistamiin laitoksiin. Lastensuojeluvirasto suoritti pääasiassa suullisilla ennakkosopimuksilla paikkavaraukset kuitenkin siten, että ao. jaosto vahvisti hoitomaksun suuruuden. Kaupunki varasi myös myöntäessään avustuksia tai lainoja yksityisten laitosten perustamiskustannuksia varten samalla käyttöönsä määrääjäksi hoitopaikkoja. Seuraavat sopimukset olivat kertomusvuonna voimassa:

5.2.1955 tehty sopimus 30 hoitopaikan varaamisesta 31.12.1975 saakka Samfundet Folkhälsan i svenska Finland -nimisen säätiön lastenkodista;

24.1.1956 ja 15.2.1958 tehdyt sopimukset 10 hoitopaikan varaamisesta 20 v:ksi Mustalaislähetyksen omistamasta Kotimäen lastenkodista sekä samoin 10 hoitopaikan varaamisesta Päiväkummun lastenkodista ja 20.3.1962 tehty sopimus 5 hoitopaikan varaamisesta 20 v:ksi nuorisokodista Kauniaisissa;

28.12.1956 tehty sopimus 16 hoitopaikan varaamisesta Mannerheimin Lastensuojeluliiton Kodinhoito-opiston lastenkodista myönnetyn lainan maksuajaksi;

11.10.1960 tehty sopimus 17 hoitopaikan varaamisesta Lastenlinnasta sekä sopimukseen liittyvä erikoissopimus; näistä hoitopaikoista oli 8 ensisijaisesti lastensuojelulautakunnan käytettävissä;

17.2.1964 tehty sopimus 12 hoitopaikan varaamisesta Kristillisten Orpokotien Kannatusyhdistyksen Päivölän lastenkodista;

15.1.1960 tehty sopimus 8 hoitopaikan varaamisesta 10 v:ksi Suomen Pelastusarmeijan Säätiön tyttökodista (Nuorisokoti Ritvala);

4.4.1964 tehty sopimus 16 hoitopaikan varaamisesta 10 v:ksi Suomen Pelastusarmeijan Säätiön Koivurinteen lastenkodista;

27.6.1961 tehty sopimus 10 hoitopaikan varaamisesta 20 v:ksi Pelastakaa Lapset -nimisen yhdistyksen Matti ja Maija -kodista;

16.6.1961 tehty sopimus 15 hoitopaikan varaamisesta 25 v:ksi Helsingin Kaupunkilähetyksen Kotivuoren lastenkodista;

21.11.1961 tehty sopimus 10 hoitopaikan varaamisesta toistaiseksi Kirsti Herlinin Lastenkotisäätiön lastenkodista sekä

kaupunginhallituksen 12.7.1951 tekemään päätökseen perustuva sopimus 12 hoitopaikan varaamisesta 31.12.2001 saakka Suomen Lastenhoitoyhdistyksen Töölön lastenkodista.

Kaupunginvaltuuston 21.2.1962 tekemän päätöksen perusteella tehtiin 45 paikan ennakkovaraus Kärkulla Centralanstalt -nimisestä kuntainliiton ylläpitämästä laitoksesta aikaisemmin varattujen 35 paikan lisäksi.

Valtuuston myönnettyä 20.6.1962 lainan Vajaamielisten Tuki -yhdistykselle varattiin sen omistamasta Kankurinmäen kesäsiirtola- ja hoitokoti -nimisestä laitoksesta kaikki paikat lastensuojelulautakunnan käyttöön.

IV. Lastensuojelulautakunnan alaiset laitokset

Lasten- ja nuorisonhuoltolaitokset. *Sofianlehdon vastaanottokoti* toimi 227-paikkaisena turvattomien lasten vastaanottolaitoksena, johon kuitenkin jouduttiin sijoittamaan myös suojelukasvatusta tarvitsevia lapsia ja vajaamieli-

siä. Laitos jakaantui 67-paikkaiseen pikkulasten (A-), 55-paikkaiseen leikki-ikäisten (B-), ja 48-paikkaiseen kouluikäisten osastoryhmään sekä 42-paikkaiseen vajaamielisten ja 15-paikkaiseen vajaamielisten sairasosastoon. Laitoksen johtajana toimi kasvatustiet.kand. Hannu Timperi apunaan 112 muuta viranhaltijaa sekä 39 työ-sopimussuhteeseen palkattua toimenhaltijaa. Laitoksessa suoritettujen korjaustöiden ajaksi jouduttiin sijoittamaan 18-paikkainen tyttöosasto taloon II linja 12 ja osa huollettavista (n. 50) Naulakallion vastaanottokotiin.

Herttoniemen vastaanottokoti toimi 14-paikkaisena lähinnä leikki-ikäisten lasten vastaanottolaitoksena, jonka johtajana oli kasvattaja Sirkka-Liisa Rauta-aho apunaan 5 muuta viranhaltijaa ja 6 työ-sopimussuhteessa olevaa toimenhaltijaa.

Outamon vastaanottokoti toimi Lohjalla 2-osastoisena 30 paikkaa käsittävänä vastaanottokotina suojelukasvatusta tarvitsevia kouluikäisiä poikia varten. Laitoksella oli oma kansakoulu. Laitoksen johtajana toimi kansak.op. Mauno Halonen apunaan 20 viranhaltijaa ja 2 toimenhaltijaa.

Vastaanottokoti Lemmälä toimi Hyvinkään Ridasjärvellä 15-paikkaisena suojelukasvatusta tarvitsevien poikien vastaanotto- ja tarkkailukotina. Laitoksessa toimi oma kansakoulu. Laitoksen johtajana oli kansak.op. Jaakko Vilpas apunaan 6 viranhaltijaa ja 2 toimenhaltijaa.

Naulakallion vastaanottokoti toimi 18-paikkaisena suojelukasvatusta tarvitsevia lapsia, etupäässä tyttöjä varten tarkoitettuna vastaanotto- ja tutkimuslaitoksena, jossa oli oma kansakoulu. Laitoksen johtajana toimi kansak.op. Jyrki Ritamo apunaan 3 viranhaltijaa ja 4 toimenhaltijaa. Laitoksen uusiin tiloihin jouduttiin väliaikaisesti sijoittamaan Sofianlehdon vastaanottokodin huollettavia. Laitoksen vahvistettu paikkaluku oli 15 + 35 eli 50.

Hyvösen lastenkoti toimi 33-paikkaisena erityislastenkotina, jonka johtajana toimi sosiaalihuolt. Mirja Myllylä apunaan 8 viranhaltijaa ja 10 toimenhaltijaa.

Malmin lastenkoti toimi niin ikään 37-paikkaisena erityislastenkotina. Laitokseen jouduttiin sijoittamaan jatkuvasti myös vajaamielisiä lapsia. Johtajana oli kasvat-taja Elsa Hytönen apunaan 15 viranhaltijaa ja 6 toimenhaltijaa.

Kallion nuorisokoti toimi 28-paikkaisena erityislastenkotina, jossa oli erikseen jälkihuolto- ja koululaisosastot. Sijoitusvaikeuksien vuoksi laitoksessa edelleen hoidettiin yksinomaan kouluikäisiä lapsia. Johtajana toimi sosion. Erkki Mikonsaari apunaan 7 viranhaltijaa ja 5 toimenhaltijaa.

Töölön nuorisokoti toimi 12-paikkaisena lähinnä jälkihoitoa tarvitsevien tyttöjen laitoksena, jonka johtajana oli sosion. Helmi Hirvonen apunaan 2 viranhaltijaa.

Kaarelan nuorisokoti toimi 15-paikkaisena, lähinnä jälkihoitoa tarvitsevien poikien laitoksena, jonka johtajana oli sosion. Lauri Saloriutta apunaan 5 toimenhaltijaa.

Taivallahden nuorisokoti toimi 17-paikkaisena jälkihuoltoa tarvitsevien poikien hoitolaitoksena. Laitoksen johtajana toimi sosion. Olavi Kivistö apunaan 4 viranhaltijaa ja 2 toimenhaltijaa.

Metsäkummun hoitokoti toimi 15-paikkaisena kasvatustarvikkeisiin joutuneiden lasten psykiatrisena laitoksena, jolla oli oma kansakoulu. Hoito- ja kasvatustyötä johdettiin kiinteästi sosiaalilääkärin toimistosta, jonka lastenpsykiatri ja psykologit työskentelivät vakituisesti laitoksessa. Laitoksen johtajana toimi sosiaalihuolt. Eeva Kuusiniemi. Laitoksessa oli lisäksi 6 viranhaltijaa ja 7 toimenhaltijaa.

Oppilaskoti Toivola toimi 96-paikkaisena apukouluasteella olevien turvattomien lasten hoitolaitoksena, jossa oli oma kansakoulu. Laitoksen johtajana toimi kansak. op. Veli Ilasmaa apunaan 41 viranhaltijaa ja 13 toimenhaltijaa.

Koskentuvan nuorisokoti, jossa oli 16 paikkaa, toimi lähinnä jälkihuoltoa tarvitsevien poikien hoitokotina. Laitoksen johtajana oli ohjaaja Kalevi Mattila apunaan yksi viranhaltija ja 2 toimenhaltijaa.

V a j a a m i e l i s l a i t o k s e t j a v a j a a m i e l i s t e n l a s t e n l a s t e n k o d i t

Kullatorpan lastenkoti toimi vajaamielisten lastenkotina, jossa oli 21 vahvistettua hoitopaikkaa. Laitosta ei ollut hyväksytty vajaamielislaitokseksi eikä se saanut valtionapua paikkaluvun pienen määrän ja rakennusten huonon kunnon vuoksi. Johtajana toimi sosion. Anna Lehto apunaan 14 viranhaltijaa ja 3 toimenhaltijaa.

Päivölän lastenkoti toimi Sipoon Kallbäckissä 16-paikkaisena vajaamielisten lastenkotina. Laitos ei pienen kokonsa vuoksi ollut saanut vajaamielislaislaissa tarkoitettua valtionapua. Laitoksen johtajana toimi vajaamielishoit. Kyllikki Grönroos apunaan 5 viranhaltijaa ja 6 toimenhaltijaa.

Nukarin lastenkoti Nurmijärven Nukarissa oli ainoa lastensuojelulautakunnan alainen varsinainen vajaamielishoitokoti, jossa oli 30 hoitopaikkaa. Johtajana toimi lastenhoit. Rauha Ojalainen apunaan 15 viranhaltijaa ja 5 toimenhaltijaa.

Päivähuoltola Tyynelä toimi 60-paikkaisena vajaamielisten päivähuoltolaitoksena. Johtajana toimi kansak. op. Sirkka Wahlroos ja 10.10. alkaen valt.kand. Eeva-Riitta Uuksulainen apunaan 7 viranhaltijaa ja 3 toimenhaltijaa.

Päivähuoltola Vantaala toimi niin ikään vajaamielisten päivähuoltolana, jossa oli 42 paikkaa. Laitoksen johtajana oli valtiot.kand. Annikki Paasonen apunaan 6 viranhaltijaa ja 4 toimenhaltijaa.

Käpylän koulu- ja työkeskus toimi 2-osastoisena vajaamielisten päivähuoltolana talossa Pyhtääntie 1. Laitoksen kouluosasto toimi 40-paikkaisena ja neliluokkaisena vajaamieliskouluna ja 25-paikkainen työosasto 16 v täyttäneiden vajaamielisten poikien suljettuna työpajana. Laitoksen johtajana toimi kansak.op. Veikko Tavast apunaan 8 viranhaltijaa ja 3 toimenhaltijaa.

Muissa lastenhuoltolaitoksissa hoidettiin vajaamielisiä kertomusvuonna siten, että keskimäärin oli Sofianlehdon vastaanottokodissa 57 ja Malmin lastenkodissa 15 vajaamielistä. Nämä osastot eivät toimineet vajaamielislaislaissa tarkoitettuina vajaamielislaitoksina.

L a i t o s t e n h a l l i n t o

Laitosten toiminnasta todettakoon lisäksi, että niiden välitön johto kuului kunkin laitoksen johtajalle, mutta että hallinnollista yleisvalvontaa suoritti lastensuojelutoimen toimitusjohtaja sekä kasvatuksellista valvontaa Outamon, Lemmilän ja Melunkylän vastaanottokotien osalta nuorisonhuoltaja ja muiden laitosten osalta lastenhuollontarkastaja tai apulaislastenhuollontarkastaja.

Laitosten kansakouluissa noudatettiin kaupungin kansakouluille vahvistettuja opetussuunnitelmia ja opetuksen tarkastuksesta huolehtivat suomenkielisten kansakoulujen tarkastajat.

Laitosten terveydenhoitotarkastukset suoritti lautakunnan lääkäri. Sosiaalilääkärin toimisto suoritti laitoksessa psykiatrisia tutkimuksia ja antoi tässä suhteessa hoidokkeja koskevia hoito-ohjeita. Laitosten terveys- ja sairaustilanteesta todettakoon seuraavaa: Laitoksissa hoidettiin 1 320 akuuttia ja 694 kroonista sairaustapausta. Sairaalahoittoon lähetettiin 74 lasta ja poliklinikkahoitoon tai tutkimuksiin 375 lasta. Pienoisröntgenissä tutkittiin 230 lasta ja lisäksi päivähuoltoloissa olevat lapset. Laitosten henkilökunta sai poliorokotuksia ja kävi vuosittaisessa pienoisröntgen-tarkastuksessa. Oppilaskoti Tyynelässä todettiin kaksi keuhkotuberkuloositapausta. Lääkintävoimistelua annettiin 90:lle laitoksessa olevalle lapselle. Lasten yleiskunto oli yleensä hyvä.

Seuraavasta taulukosta ilmenevät laitosten tautitapaukset:

Akuutit sairaudet	Sofianlehto A	Sofianlehto B	Herttoniemi	Hyvönen	Kaarelan nuorisokoti	Kallion nuorisokoti	Kostentuvan nuorisokoti	Kullatorppa	Lemmilä	Malmi	Naulakallio D	Metsäkumpu	Nukari	Outamo	Päivölä	Taivallahden nuorisokoti	Toivola	Töölön nuorisokoti	Yhteensä
Tulirokko	—	11	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12
Tuhkarokko	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Vihurirokko	—	—	—	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6
Vesirokko	2	—	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9
Sikotauti	—	3	—	6	—	1	1	11	—	—	1	—	—	—	—	—	5	—	28
Pikkulavantauti	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1
Aivokalvontulehdus	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Influensa	—	—	—	—	5	1	4	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	8	21
Ripuli	61	27	5	2	—	—	1	21	—	1	1	2	1	1	12	—	3	—	138
Suutulehdus	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3
Angiina	54	36	—	—	4	7	—	—	2	6	1	1	—	5	—	3	57	—	176
Kuume, nuha ym.	244	171	42	19	3	17	3	8	8	30	6	—	12	26	2	13	14	3	621
Keuhkokuume	5	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7
Korvatulehdus	48	23	5	1	2	3	1	2	—	5	—	—	1	1	—	—	6	1	99
Silmätulehdus	—	6	1	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	12
Keuhkopussintulehdus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1
Ihottumat	9	19	3	—	—	1	—	—	3	—	1	1	1	2	—	1	1	1	43
Paiseet	3	6	3	—	—	—	1	11	2	3	—	1	14	—	—	1	—	—	45
Rakkotulehdus	3	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6
Gonorrhea	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—	—	—	—	—	1	—	—	6
Tapaturmat	—	13	—	6	2	4	3	11	3	2	2	—	2	13	—	5	22	—	88
Yhteensä	429	324	60	49	16	36	14	64	18	47	17	5	31	53	17	24	108	13	1 325
Tub.tarkastukset	3	—	2	1	—	—	—	22	13	—	14	14	—	42	19	—	92	8	230
Sairaalahoittoon lähetettyjä	18	6	3	6	1	4	—	3	1	3	1	1	1	7	1	2	15	1	74
Poliklinikoilla käynnit	53	15	9	24	4	21	6	28	9	27	10	3	3	67	1	23	44	28	375

Krooniset sairaudet Diagnoosit	Sofianlehto A	Sofianlehto B	Herttoniemi	Outamo	Lemmilä	Naulakallio D	Hyvönen	Malmi	Kallion nuorisokoti	Töölön nuorisokoti	Kaarelan nuorisokoti	Taivallahden nuorisokoti	Koskettuvan nuorisokoti	Metsäkumpu	Toivola	Kullatorppa	Päivölä	Nukari	Yhteensä
Vajaamieliset	72	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	8	26	19	33	162
Heikkolahjaiset	—	—	—	—	2	7	2	—	2	—	—	—	—	—	88	—	—	—	104
Sielull. poikkeavat	—	26	—	28	10	10	21	10	9	4	—	4	7	14	28	4	—	15	190
Kaatumatauti	22	2	—	—	—	1	—	—	2	—	—	—	—	2	6	8	3	5	51
Aivovauriot	45	3	—	—	—	—	1	3	—	—	—	—	—	—	1	6	1	—	60
Vesipää	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5
Synn. epämuod.	4	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	1	8
Synn. sydänvika	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Kampurajalka	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7
Kitahalkiot	2	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	4
Lonkkaluxatiot	4	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5
Nivustyrät	8	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9
Aistivalliset	—	1	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	1	3	—	8
Sokeritauti	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Polion jälkitilat	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Nieluhalvaus	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4
Allergiset ihottumat	—	4	2	—	—	1	1	2	3	—	—	—	—	1	6	—	1	3	24
Astma	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Anemia	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	3
Nivelreuma	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Kroon. korvatulehdus	—	5	2	—	—	—	—	2	1	—	1	—	1	—	4	—	—	2	18
Kroon. virtsatul.	23	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	23
Kanyyipotilaat	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Anus praeter	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Yhteensä	198	46	5	28	13	19	27	24	19	5	1	4	11	18	144	46	27	59	694
Hoidossa oli	96	46	5	28	13	19	24	24	18	5	1	4	11	14	49	26	19	33	435

*Lastensuojelulautakunnan alaisten laitosten
menot ja tulot*

Laitokset on seuraavassa taulukossa ryhmitelty siten, että A-ryhmässä ovat lastenkotityyppiset laitokset, B-ryhmässä erityislastenkodit, joissa on oma kansakoulu, C-ryhmässä vajaamielisiä hoitavat lastenkodit, D-ryhmässä vajaamielislaitos ja E-ryhmässä vajaamielisten päivähuoltolat.

Kustannukset jakaantuivat lasta ja päivää kohden seuraavasti:

	Vah- vis- tettu paik- kaluku	Auki- olo- päivät	Hoito- päivien määrä	Käyt- tö- pro- senti	Bruttomenot					Tulot					Netto- menot
					Palkat	Huoneisto ¹⁾	Ravinto	Muut	Yh- teensä	Valtion- apu	Huo- neisto- tulot ²⁾	Ateria kor- vaukset	Muut tulot ³⁾	Yh- teensä	
mk															
<i>A-laitokset</i>															
Sofianlehdon vastaanottokoti..	227	83 082	74 090	89.18	18.19	3.13	2.43	2.68	26.43	— 81	— 34	— 52	— 01	1.68	24.75
Herttoniemen vastaanottokoti	14	5 124	4 735	92.41	18.62	2.88	2.69	1.91	26.10	— 66	— 80	— 68	—	2.14	23.96
Hyvösen lastenkoti.....	33	12 078	11 386	94.27	13.32	5.15	2.63	2.73	23.83	— 91	— 30	— 27	—	1.48	22.35
Malmin lastenkoti	37	13 542	14 516	107.19	12.00	1.36	2.26	1.81	17.43	— 89	— 34	— 63	— 01	1.87	15.56
Kallion nuorisokoti	28	10 248	9 239	90.15	11.40	4.98	2.65	2.80	21.83	— 86	— 78	— 14	—	1.78	20.05
Töölön nuorisokoti	12	4 392	4 279	97.43	7.50	3.03	2.55	2.52	15.60	— 23	— 53	— 21	— 34	1.31	14.29
Kaarelan nuorisokoti	15	5 490	5 338	97.23	8.15	3.23	2.45	1.84	15.67	— 19	— 39	— 09	— 97	1.64	14.03
Taivallahden nuorisokoti	17	6 222	5 997	96.38	10.70	4) 9.36	4.38	2.73	27.17	— 25	7.39	2.99	— 70	11.33	15.84
Koskentuvan nuorisokoti	16	5 856	5 797	98.99	7.34	3.79	2.74	2.00	15.87	1.01	— 59	— 19	— 57	2.36	13.51
Yhteensä ja keskimäärin	399	146 034	135 377	92.70	15.14 (63.8 %)	3.53 (14.9 %)	2.56 (10.8 %)	2.50 (10.5 %)	23.73	— 76	— 72	— 56	— 10	2.14	21.59
<i>B-laitokset</i>															
Outamon vastaanottokoti	30	10 980	8 773	79.90	28.94	17.24	3.22	4.76	54.16	— 63	3.24	— 43	— 04	4.34	49.82
Vastaanottokoti Lemmilä	15	5 490	4 303	78.38	22.24	6.25	2.83	4.53	35.85	— 95	— 93	— 22	—	2.10	33.75
Naulakallion vastaanottokoti .	15	5 490	4 683	85.30	20.55	8.30	2.90	2.98	34.73	— 63	1.16	— 30	—	2.09	32.64
Metsäkummun hoitokoti	15	5 490	5 023	91.49	26.90	3.59	3.06	4.10	37.65	— 84	— 15	— 29	— 01	1.29	36.36
Oppilaskoti Toivola	96	35 136	30 696	87.36	16.87	10.93	2.48	1.90	32.18	— 70	1.18	— 30	— 05	2.23	29.95
Yhteensä ja keskimäärin	171	62 586	53 478	85.45	20.55 (55.8 %)	10.67 (29.0 %)	2.72 (7.4 %)	2.88 (7.8 %)	36.82	— 72	1.40	— 32	— 03	2.47	34.35
<i>C-laitokset</i>															
Kullatorpan lastenkoti	21	7 686	9 361	121.79	16.28	2.32	2.28	1.94	22.82	— 39	— 31	— 46	—	1.16	21.66
Päivölän lastenkoti	16	5 856	6 862	117.18	13.93	3.48	2.44	1.95	21.80	— 65	— 42	— 53	—	1.60	20.20
Yhteensä ja keskimäärin	37	13 542	16 223	119.80	15.29 (68.3 %)	2.81 (12.5 %)	2.34 (10.5 %)	1.95 (8.7 %)	22.39	— 50	— 36	— 49	—	1.35	21.04
<i>D-laitokset</i>															
Nukarin lastenkoti	30	10 980	11 684	106.41	14.28	3.49	1.90	1.72	21.39	8.76	— 60	— 59	— 01	9.96	11.43
Yhteensä ja keskimäärin	30	10 980	11 684	106.41	14.28 (66.8 %)	3.49 (16.3 %)	1.90 (8.9 %)	1.72 (8.0 %)	21.39	8.76	— 60	— 59	— 01	9.96	11.43
<i>E-laitokset</i>															
Päivähuoltola Tyynelä	60	13 440	9 280	69.05	9.92	2.58	1.85	2.01	16.36	6.97	—	—	—	6.97	9.39
Päivähuoltola Vantaala	42	12 684	9 642	76.02	8.68	1.77	— 95	2.72	14.12	5.87	— 01	— 04	—	5.92	8.20
Käpylän koulu- ja työkeskus .	65	14 475	13 618	94.08	8.02	1.65	1.31	2.84	13.82	5.69	—	— 06	— 75	6.50	7.32
Yhteensä ja keskimäärin	167	40 599	32 540	80.15	8.76 (59.9 %)	1.95 (13.3 %)	1.35 (9.3 %)	2.57 (17.5 %)	14.63	6.11	—	— 04	— 31	6.46	8.17
Kaikkiaan ja keskimäärin	804	273 741	249 302	91.07	15.44 (61.4 %)	4.81 (19.1 %)	2.39 (9.5 %)	2.52 (10.0 %)	25.16	1.81	— 74	— 44	— 11	3.10	22.06
Prosenttinen nousu vuoden 1965 keskim.menoista	—	0.24%	2.83%	2.58%	14.20%	4.11%	8.64%	10.53%	11.23%	5.85%	5.71%	10.00%	22.22%	6.90%	11.87%

¹⁾ Huoneistomenoina käytössä olevan kiinteistön pääoman poisto ja korko tai vuokrat sekä lämmitys- ja siivousmenot.

²⁾ Huoneistotuloihin sisältyvät perityt vuokrat ja virka-asuntojen luontoisetukorvaukset.

³⁾ Nuorisokodeissa on laskettu mm. huollettavien ansiotuloista saatu hyvitys; Käpylän koulu- ja työkeskuksessa mm. työsuorituksista saadut tulot.